

MAGYAR POSTA

MEGJELENIK ÉVENKINT TIZSZER
ELŐFIZETÉSI ÁR ÉVI 8 PENGŐ
MŰSZAKI MELLÉKLETTEL 12 PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
I. KER., KRISZTINA-KÖRUT 12. SZÁM
BUDAI POSTAPALOTA IV. EM. 424

TELEFON: 150-597. — MŰSZAKI ÜGYEKBEN 146-500.

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M. KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG MEGBIZASÁBÓL
A M. KIR. POSTA JOGSZ- ÉS MÉRNÖK TISZTVISELŐI ORSZAGOS EGYESULETÉNEK
SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁGA.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. FORSTER KÁROLY M. KIR. POSTAFŐIGAZGATÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. NAGY SÁNDOR

M. KIR. POSTAIGAZGATÓ

TÁRSSZERKESZTŐ:

RÁKOSI GYÖRGY

M. KIR. POSTAFŐMÉRNÖK

A postai jogszabályok kihirdetésének kérdése.*

Irta: Dr. SÁNDORFY KAMILL, a m. kir. igazságügyminisztérium törvényelőkészítő ügyosztályába beosztott kir. kúriai bíró, egyetemi magántanár.

La question de la publication des règles juridiques de la poste.

Par M. le Dr. Kamill Sándorffy, Juge de Cour suprême, affecté au bureau préparatoire des lois, au Ministère de la Justice roy. hongr., privat-docent.

La nouvelle loi hongroise sur la poste (Loi XXXV. de 1936) prescrit dans le § 3 que le règlement de la poste roy. hongroise, à savoir les règles de l'utilisation du service de la poste, les règles de police ainsi que les règles d'ordre intérieur et les tarifs postaux sont établis par l'arrêté du Ministre du Commerce et des Communications.

L'article éclaircie, outre les données historiques, la question à savoir si les règles de police et d'ordre intérieur ainsi que les tarifs doivent être formés par l'incorporation dans le règlement, de la poste ou leur création peut être effectuée par des arrêtés spéciaux; en outre, si la publication d'un tel arrêté est une condition de validité ou bien, il suffit de les publier par un autre moyen que le mode prescrit pour tous les arrêtés ministériels. D'après le point de vue de l'article, la publication légale est une condition de validité de ces arrêtés sans considération à ce qu'un arrêté collectif ou des arrêtés spéciaux renferment cette réglementation.

A bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869:IV. tc. 19. §-a azt mondja, hogy a bíró „a törvények, a törvény alapján keletkezett s *kihirdetett* rendeletek s a törvényerejű szokás szerint tartozik eljárni és ítélni, a rendesen kihirdetett törvények érvényét kétségbe nem veheti, de a rendeletek törvényessége felett egyes jogesetekben a bíró ítélt.”

*) Lapunk legközelebbi számában erre a kérdésre még visszatérünk. (Szerk.)

Továbbfejlesztette ezt az elvet kihágási büntetőtörvénykönyvünknek, az 1879 : XL. tc.-nek 10. §-a, amelynek első bekezdése akként rendelkezik, hogy „a rendeletnek egyes esetekre való alkalmazásánál joga van a bíróságnak azok törvényessége felett is határozni, de nem szabad ezek szükségességét vagy célszerűségét (1869 : IV. tc. 19. §.) bírálata alá venni.“

Ezeket az alapvető jogelveket a postajogra alkalmazva, itt is kétségtelen, hogy annak magánjogi kútfői a törvény, a törvényes rendelet s a törvényerejű szokás.

A magyar közjognak megfelelő postatörvények csak az utolsó száz esztendő gyermekei. A miniszteri rendeletek ugyanígy.

Magánjogunkban egy negyedik, egészen exotikus kútfő is szerepel: a törvényellenes rendeletek, az abszolutizmus alatt hozott osztrák császári rendelkezések, pátensek. Ezeket részint az Országbírói Értekezlet tartotta fenn hatályukban, részint — mint a postajognál — az 1875 : XXXVII. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi törvény 421. §-a. Kereskedelmi törvényünk az ebben a törvényben tüzetesen szabályozott fuvarozási ügyletre vonatkozó törvényi rendelkezésekre azt mondja, hogy ezek a postaintézetekre csak annyiban nyernek alkalmazást, amennyiben ezek az e részben fennálló külön rendeletekkel nem ellenkeznek. Ily külön rendeletek voltak pl. az 1850. évi postapátens, s az ezt megelőző, az 1848. év előtti világban keletkezett, természetesen nem miniszteri, rendeletek, szabályzatok, majd az 1867. és 1875. között kihirdetett rendeletek. Az abszolutizmus kényszerjogszabályait ily értelemben a kútfők közé sorozza legnagyobb élő magánjogászunk, Grosschmid (Zsögöd) professzor is, „A magyar magánjog kútfőiről“ szóló tanulmányában.

Postai üzletszabályzatunk mindezeket a kútfői elemeket már régen felvette magába.

Mindazáltal rendkívül helyes törvényhozási intézkedés volt a posta üzletszabályzatának megalkotására vonatkozó jogot felfrissítésként belefoglalni külön új törvénybe, nehogy a bíróságnak konkrét esetekben, amikor a felek egyes rendelkezések jogszerűsége ellen sokszor pergőtűzet indítanak, az a szerep jusson, hogy éppen az 1869 : IV. törvénycikk fennebb idézett rendelkezése alapján görcső alá tegye, ez vagy az az üzletszabályzatbeli rendelkezés megfelel-e a magánjogi követelményeknek s törvényes kútfőből táplálkozik-e.

A postáról szóló 1936 : XXXV. tc. 3. §-a erre is gondolva, mintegy leszegezte a régi, az utolsó évtizedek jogalkotási módszereivel szentesített miniszteri üzletszabályzatalkotási jogot. Többet is tett azonban ennél.

A posta belső szolgálati utasításai, amennyiben harmadik személyek jogait nem érintik, tulajdonképen az 1880 : LIII. tc. 4. §-a alá estek, amely szerint az egyes miniszterek a saját tárcájuk ügykezelésére vonatkozó szolgálati és eljárási utasításokat, melyek a Rendeletek Tárába fel nem vétetnek, ezentúl is külön kiadhatják.

Az 1936 : XXXV. tc. 3. §-a ezen nagyot változtatott. Ez a törvény-

szakasz akként rendelkezik, hogy nem csupán 1. a posta üzletszabályzatát kell ezután kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri rendelettel megállapítani, hanem 2. a postai rendészet körébe vágó szabályokat is, 3. a posta belső ügykezelési rendjét, 4. a posta díjszabásait is.

Nem tehetem a magamévá azt a felfogást, amely a Magyar Posta 1938. évi márciusi számában dr. Tordy Géza egyébként kitünő cikkében a törvény most említett helyét akként értelmezi, hogy a posta üzletszabályzatában magában kell mindezt szabályozni, vagyis a postai fuvarozás magánjogi szabályait, a rendészeti szabályokat és az ügyviteli szabályokat egyaránt. A 3. §. nem azt mondja, hogy a postai üzletszabályzat anyaga négyes: a posta igénybevételének szabályozása, másodsor a postai rendészet, harmadszor a posta belső ügykezelési rendje, negyedszer a postai díjszabás. A 3. §. világos meghatározása szerint az üzletszabályzat anyaga nem erre a négy részre tagozódik, hanem csak a posta igénybevételének szabályait jelenti. Külön anyag a postai rendészet. Külön anyag a belső ügykezelési rend. Külön anyag a díjszabás. Mivel azonban mind a négy anyag miniszteri rendelettel rendezhető, nagyon helyesen történt, hogy a tömérdek összefüggésre tekintettel mindezt egy füst alatt intézte el közös rendelet, elvileg azonban egyáltalában nincs akadálya annak, hogy akár a postai rendészetet, akár a posta belső ügykezelési rendjét s díjszabásait is külön miniszteri rendeletek szabályozzák vagy módosítsák. Ne felejtsük el, hogy a Vasúti Üzletszabályzat is csak a vasút igénybevételének szabályait, vagyis a személy-, podgyász- és áru fuvarozás magánjogi szabályait öleli fel, ellenben pl. a vasútrendészet szabályai nem az üzletszabályzatban foglalnak helyet, hanem külön törvényben, a vasúti szolgálati rendtartásban, a vasút belső ügykezelési rendjét s díjszabásait pedig szintén külön rendeletek szabályozzák. A törvényhozás most sem akart mást.

Már most előbb volt szerencsém kiemelni, hogy a posta belső szolgálati utasításainak kibocsátási módján új postatörvényünk nagyot változtatott. A postatörvény megszüntette azt a régi állapotot, amely éppen az 1880 : LIII. tc. 4. §-ára figyelemmel módot adott a miniszternek arra, hogy az ügykezelés rendjét a Rendeletek Tárába fel nem vett „Utasítások”-ban szabályozza. Az 1936 : XXXV. tc. 3. §-a a posta belső ügykezelési rendjének szabályozásához kihirdetett miniszteri rendeletet kíván. Módosítása is tehát csak kihirdetett miniszteri rendelettel történhetik. Ha a törvény eme szabálya ellenére a belső ügykezelési rend, vagy annak egyes rendelkezései csak úgynevezett belső utasításban alkottatnának meg vagy módosítottatnának, vagy bár rendeletben, de nem kihirdetett miniszteri rendeletben, ez esetre előállhatna az a lehetőség, hogy a bíró az eléje kerülő s hatáskörébe tartozó konkrét esetekben az 1869 : IV. tc. 19. §-ára s az 1936 : XXXV. tc. 3. §-ára figyelemmel, az ily utasítást, vagy ki nem hirdetett rendeletet félretenné. Az új postatörvény idézett rendelkezése kétséget nem tűrően akként rendelkezik, hogy a posta belső ügykezelési rendjét miniszteri rendelettel kell megállapítani. Már pedig a miniszteri rendelet érvé-

nyességi kelléke a szabályszerű kihirdetés a Magyarországi Rendeletek Tárában, illetőleg a Budapesti Közlönyben.

Alig állhat meg tehát az a felfogás, amely szerint a jelenlegi postai üzletszabályzatba belefoglalt belső ügykezelési szabályok érvényességéhez nem szükséges a kihirdetett rendeletbe foglalás, és elégséges lett volna „a közlés, vagyis az üzletszabályzatnak a postahivatalokban a felek részére bocsátása.“ Ellenkezőleg, az új postatörvény hatályba lépése óta ehhez szabályszerűen kihirdetett miniszteri rendelet szükséges. Kihirdetés nélkül ez a jogi kútfő, a miniszteri rendelet nem közkötelező. Amint a nagy magyar magánjogprofesszor, Grosschmid (Zsögöd) tanítja: „Befejező kellék ahhoz, hogy a szabály közkötelező legyen, az, hogy ki legyen hirdetve.“ („Magánjogi Előadások. Jogszabálytan“ 59. l.)

Miért helyes az, hogy még a posta belső ügykezelési rendjének is kihirdetett miniszteri rendelet mezében kell a világba kilépnie? Ennek okát a posta folyton növekvő jelentőségében látom. Egy világ választja el a postát a régi, csak levelet vagy csomagot, majd pénzt fuvarozó postától. A ma postája bonyolódott, a közgazdasági élet nagy véredényhálózatának véréből táplált intézmény, amelynek munkája, műveletei megsokszorozódtak, jelentőségükben túlnőttek a vasúton, hajókon s szerves részeivé váltak a közgazdasági, magángazdasági, pénzügyi, iparvállalati, államháztartási életnek. Kiváló megbízhatóságával folyton újabb s újabb működési területekre tesz szert. Belső ügykezelési rendje át van szöve olyan idegszálakkal, amelyek kint a gazdasági élet centrális kérdéseibe kapcsolódnak bele, fontossága tehát sokszor egészen rendkívüli, kifelé ható, az életet érintő s így nem maradhat csak a posta falai közé szoruló, a falakon kívül már ismeretlen szabály. A törvény a miniszttert megfontoltan és helyesen olyan rendelet alkotására hatalmazta fel, amit ki kell hirdetni.

Említett legnagyobb élő magánjogászunk, nemzedékek tanítóatyja, azt írja, hogy a közigazgatás körében a törvény a kalács, a rendelet a kenyér, ha tehát nincs kalács, akkor szerinte nem áll az, amit a székely mond, hogy akkor nem kell tanács, hanem az áll, hogy akkor kell vagyis jó a kenyér, a rendelet is. Hozzáteszem, ezt a kenyeret azonban jól kell kisütni s a kemencéből ki is kell venni, különben ott vész; a rendeletet tehát napvilágra kell hozni, ki kell hirdetni.

A posta belső ügykezelési rendjét tehát az 1936 : XXXV. törvény-cikk hatálybalépése óta már csak kihirdetett kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri rendelettel lehet szabályozni. Nem szabályozási mód ma már a minisztérium házi hivatalos lapjában vagy a posta valamely lapjában vagy hirdetményében történő közreadás, ez mind üdvös és ha ment eddig, maradnia kell, hogy a jogszabály létéről minél több módon szerezhessenek az emberek tudomást, de nem maradhat el a rendelet s a rendelet törvényes kihirdetése. Ez a megállapítás természetesen nem a postahivatal szellőztetésére vagy a levélhordó ruhájára vonatkozó rendelkezésekre áll, hanem a posta „belső ügykezelési rendjére“. A belső ügykezelés módja, rendje a legnagyobb mértékben hozzátartozik ahhoz, hogy a posta a maga, immár ezerfelé

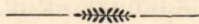
ágazó, nagy tudománnyá vált, széleskörű s igen nehéz működését korszerűen fejthesse ki s így arról tudnia kell mindenkinek, aki a postával ügyletet köt, aki táviratát, levelét, pénzét, hírét, sokszor életét bízta erre a grandiózus intézményre, mely — ismétlem — jelentőségében túlnőtt a régi kereteken. A belső ügykezelés rendjét a postával ügyletet kötő félnek is jogában és érdekében áll ismerni, az tehát nem intézhető el belső rendelettel, amely nem hatol át a posta falain.

Bele lehet ezt a belső ügykezelési rendet foglalni, inkorporálni magába az üzletszabályzatba is, hiszen annak érvényessége is kihirdetett miniszteri rendelethez van kötve vagy külön, kihirdetett miniszteri rendeletbe lehet foglalni. Harmadik mód az 1936:XXXV. törvénycikk hatálybalépése óta nincs.

Mindezek egyenlően állanak az üzletszabályzatra, a rendészeti szabályokra s a díjszabásokra is.

Nem osztozhatom tehát abban a felfogásban, amely szerint ezekre a kihirdetési kötelezettség végetségéig nem terjed ki. Kihirdetés nélkül adandó alkalommal azokat a polgári vagy büntető bíró könnyen félreteheti. Ugy tehetne velük, mint azt Zsögöd szellemesen megírta: „Az úgynevezett katonai forsriftek előírják s illetőleg megparancsolják a katonának a fellebbvalónak való tisztelgést. Már most a baka vagy huszár megy az utcán. Szembe jön messziről valami katonatisztnak látszó alak, amit tudniillik kritériumképen az uniformis, vagyis egyenruha mutat ki. Az illetőnek, értve az alantast, azonban kételyei vannak. A szembejövő alak előtte kétesnek tűnik fel, vajjon például nem-e valami finánckommisszárius avagy policájkommisszárius, akik szintén aranyzsinort, kardbojtot és tiszti sapkát viselnek. A helyzet dilemmája itt körülbelül ugyanolyan, vagyis mint a bíró helyzete szemben a rendelettel. Vagyis megvizsgálandó, amire persze a katonának a leírt adott helyzetben kevesebb az ideje, mint amennyi a bírónak az ítélelhozatalkor rendelkezésére áll, vajjon katonai fellebbvaló-e a szembejövő vagy nem. Ha nem, a tisztelgés egyszerűen elmarad.“

A nagy magyar magánjogász elgondolása szerint a jogszabálynak olyannak kell lennie, hogy minden oldalán szabályos s hozzávaló legyen az uniformis. Különbén nem tiszteleg neki a bíró. Ezért kell szabályszerű miniszteri rendelettel, szabályszerű rendeletkihirdetéssel közreadni a posta üzletszabályzatát, rendészetét, díjszabásait és belső ügykezelési rendjét is.

A postamesterek és a postamesteri alkalmazottak hivatalvizsgálatokkal kapcsolatos helyszíni oktatása.

Irta: Dr. KÁRASZ ISTVÁN m. kir. postasegédtitkár.

L'enseignement du personnel des bureaux gérés par les maîtres de poste en connexion avec les vérifications de ces bureaux.

Par M. le Dr. István Kárász, Aide-Secrétaire de Poste.

En connexion avec la vérification des opérations d'un bureau de poste, le commissionnaire de poste peut déployer un travail fructueux au domaine de l'instruction du personnel des bureaux gérés par les maîtres de poste. En vue de l'application des règles en vigueur et des prescriptions nouvelles, on a un grand besoin de cette activité.

Le manque des connaissances professionnelles peut causer des dégâts à la poste. C'est pourquoi il faut exercer un plus grand contrôle sur les opérations d'un bureaux de poste.

A Magyar Posta 1938. évi januári számában írt cikkemben a biztos feladatoként említettem — a többi között — a m. kir. posta forgalmi szolgálatát ellátó alkalmazottak hivatalvizsgálatokkal kapcsolatos helyszíni oktatását.

Ennek a feladatnak hiánytalan betöltése több szempontból fontos. A kezelési szabályokat tartalmazó segédkönyveink a szabályok magyarázatára nem térhetnek ki. A forgalmi tisztviselők tekintélyes része és az altisztek nagy tömegei hosszú éveken keresztül változatlan vagy alig újított kezelési szabályok alapján látták el a szolgálatot. Abba beleidegződtek.

A kezelési szabályok egységes rendszerbefoglalása, az új követelményeknek megfelelő átdolgozása, számos és alapvető jelentőségű újítás részben az utolsó évek eredménye, részben a következő évek teendője. Az új szabályzatok hatálybalépése komoly feladat elé állította a posta személyzetét. A kincstári postahivataloknál gondoskodás történt arról, hogy a személyzet házi tanfolyamokon megismerkedjék az új szabályokkal és kezelési renddel. A postamesteri személyzet azonban ilyen tanfolyamokon nem vehetett részt.

A kincstári személyzet megismerte az új szabályokat, a rendelkezéseket a gyakorlatban alkalmazta is. Nem bizonyos azonban, hogy a tanfolyamokon az új rendelet vagy szabály alkotásának okát is kutatták, illetőleg magyarázták volna. Mindamelllett a kincstári kezelésben az új szabályok életbeléptetése különösebb zökkenőt nem jelentett. A postamesteri hivatalok azonban az új rendelkezésekhez aránylag sokkal lassabban alkalmazkodtak, mert magukra hagyva, az anyag nagy terjedelmével nehezebben birkóztak meg. Ahol pedig emellett még a törekvés és jóakarát is hiányzott, eredményről csak hosszabb idő múltán lehetett beszélni.

A postamesteri kar nehezkesebb, a régi kezelési rendszerbe mélyen gyökeret eresztett korosztálya az első években csak lassan-lassan és kénytelen-kelletlen szerezte meg a legszükségesebb ismereteket. Nehezen tudott beletörődni abba, hogy megbízhatósága, a felvett kül-

demények hiánytalan továbbítása és az érkezettek szabályszerű kézbesítése, még nem érdem, és hogy ezenfelül a posta alkalmazottaitól még mást is vár.

A postamesteri személyzet fiatalabb, törekvőbb, könnyebben alkalmazkodó része nehézségekkel pedig azért küzdött, mert sokszor nem értette meg, hogy a szabályok vagy rendelkezések megváltoztatásának mi volt az oka. Nem volt, aki e tekintetben kellő útbaigazítást adjon, s ezért gyakran csak gépiesen alkalmazta a szabályt. A gépies munka is lehet ugyan pontos, de a személyzet munkája teljes értékű csak akkor lesz, ha mindenki tudja, mit miért tesz.

A megváltozott kezelési szabályok ismertetése és a postás köztudatba való átültetése terén jelentős munkát teljesített és eredményt ért el a számadás-felülvizsgálás. Ennek is van azonban hiányossága. Nem magyarázhat, hanem csak bírál. Hibákat állapít meg és utal a helyes eljárásra, ezen túl azonban nem mehet. A hosszadalmasabb magyarázat, a példákkal való megvilágítás ugyanis nem is lehet a számadás-felülvizsgálás feladata. A kezelés egyöntetűsége szempontjából a számadás-felülvizsgálás nagyon szükséges és igen eredményes is, de nem elegendő.

A számadás-felülvizsgálás oktatási alapanyaga a papíron rögzített munkaeredmény, a helyszini oktatásé ezen túlmenően maga a munka. A helyszini oktatás ezen kívül olyan téren is érvényesülhet, amelyhez a számadás-felülvizsgálás természeténél fogva nem juthat hozzá. A kettő igen jól kiegészíti egymást és a helyszinen s élőszóval történő oktatás és magyarázat pótolhatja a hiányokat, mert ennek közvetlen módja gyorsan és hatásosan világít rá a rendelkezések értelmére.

A biztos tehát igen értékes munkát végezhet, ha a rendelkezés okát megvilágítja s szükségességét példákkal igazolja. Nagyon gyakori eset ugyanis, hogy különösen a postamesteri alkalmazottak azért nem tartják be a szabályokat, mert nem fogják fel értelmét. Jellemző eset erre pl. a társadalmi egyesületek címére érkező küldemények kézbesítésére vonatkozó rendelkezés.

Az A. 1. Szab. 66. §-ának 13. pontja az egyesület alapszabályának és a közgyűlési választási jegyzőkönyv kivonatának beszerzését írja elő. Ha a biztos ezeket kéri, gyakran azt a feleletet kapja, hogy az elnök veszi át a küldeményeket, nincsen tehát azokra szükség. A postamester igen gyakran nem is gondol arra, hogy hitelesen csak az alapszabályból tudhatja meg, mely tisztség betöltője jogosult a küldemények átvételére (az egyesület képviselőjére) és a választási jegyzőkönyvi kivonathoz, hogy ezt a tisztséget az egyesületben névszerint ki viseli.

Ha a biztos csak az előírásra utal, nem végez jó munkát, ha ellenben néhány szóval az értelemben gyújt világosságot, meg lehet róla győződve, hogy a legközelebbi alkalommal a hiányt már pótolva találja.

A vizsgáló hiába írja be a szemlekönyvbe, hogy ezt vagy azt a cégkivonatot, címpéldányt, cégjegyzést be kell szerezni, ha a postamester e fogalmak lényegét nem ismeri. Már pedig gyakran ez a helyzet. Ezért történik meg, hogy éppen a meghatalmazásokra és az átvé-

teli jogosultságra vonatkozó szemleponatok maradnak aránylag a legtöbb esetben elintézetlenül.

Sok postamesteri hivatalnál az írni nem tudók címére érkező pénz- és egyéb könyvelt küldeményeket a személyazonosság hitelesítésével megbízott községi alkalmazott által záradékolt utalvány, csekkfizetési utalvány, átadóvevény vagy értesítő-elismervény ellenében kézbesítik. Teszik pedig mindezt azért, mert nem tudják, miért van szükség arra, hogy a küldemény átadását vagy az összeg kifizetését két tanu igazolja. Meg vagyok arról győződve, hogy kellő felvilágosítással és a felelősség kidomborításával gyors eredményt lehet elérni.

Nilván nincsenek tisztában a fémpenzforgalomra vonatkozó rendelkezések céljával és mélyebb értelmével azok a postamesterek sem, akik hivataluknál a vasláda fenekén, évekkel ezelőtt készített és változatlan állagú előírás szerinti összegű fémpenz tekerceket őriznek.

Arról is meg vagyok győződve, hogy a postamesteri alkalmazottak közül igen sokan azt sem tudnák megmondani, hogy a váltók lebélyegzése miért tartozik a postamester személyéhez kötött teendők közé.

Ugyanígy sok esetben válaszolatlanul maradna az a kérdés, miért kell a postamesteri egyenlegben vagy a rovatlapon a járat indulásának vagy érkezésének tényleges (és nem előírás szerinti) időpontját feltüntetni.

Nemcsak a szorosabb értelemben vett postai, hanem a szolgálat minden ágára vonatkozó és kínálkozó példák felsorolását sokáig lehetne folytatni, de a felhozottak kellően megvilágítják a helyzetet és rámutatnak a hivatalvizsgálatokkal kapcsolatos oktatás fokozottabb mértékben követendőnek tartott irányára és szükségességére.

A hivatalvizsgálatoknál észlelt szabályellenességek rögzítése, a helyes eljárásra vonatkozó utasítás szemleponatok alapján szükséges és fontos ugyan, de elengedhetetlen az értelemezhez szóló felvilágosító magyarázat.

A szemleponatok alapján adott utasítás az oktatásnak egyik módja, de a hivatalvizsgálatnak nem lehet célja, hogy a vizsgáló minél több szemlepontot mutasson fel. Vannak elhanyagolt, rossz hivatalok, ahol a javítás érdekében ez elkerülhetetlenül szükséges, de a törekvő szemlélyzett dolgozó hivatalnál a sok és esetleg lényegtelenebb szemleponat elkeserítőleg hat, a tökéletesebb munkára törekvés előmozdítására nem alkalmas és éppenezért nem is vezet célra.

A biztosnak minden eszközt meg kell ragadnia a szakismeretek fejlesztése érdekében s ezért indokolt esetekben az erő kifejtésre ösztönző dicsérettel sem szabad fukarkodni.

Vigyáznia kell viszont arra, hogy ha a szigorú bánásmód szükséges is, sohase legyen sértő.

Megállapításainak helytállóságára annál is inkább nagy gondot kell fordítania, mert egy-egy biztos rendelkezésről vagy magyarázatról rendszerint a környékbeli hivatalok is tudomást szereznek s ahhoz igyekeznek alkalmazkodni is.

Ha a kezelési szabályok alkalmazása nyilvánvalóan tévedésből, elnézésből itt-ott elmaradt, a biztos jóindulattal hívja fel arra a figyelmet, de ne tegyen olyan bántó kijelentést, hogy a postamester nem ismeri a szabályokat. Az önérzet indokolatlan megbántásának a törekvés vallja kárát, a törekvés hanyatlása pedig károsan befolyásolja a munkaeredményt.

Az itt-ott elmaradt aláhúzás, bekarikázás, megjegyzés szemlepon-ti észrevételezésének nincs értelme, mert szinte elkerülhetetlen, hogy a percre dolgozó postai szolgálatban ilyen hibák elő ne forduljanak. Ha tehát a nem lényeges kifogások szemlepon-ti észrevételezését mellőzendőnek tartjuk, természetes, hogy a biztos munkája értékelésének alapját sem jelölhetjük meg a szemlepon-tok számában.

A sok szemlepon-t nem jelenti *feltétlenül* és *minden esetben* azt, hogy a biztos eredményes munkát végzett. A szakismeretek bővítésére a hibák egyszerű felsorolásánál a helyszínen alkalmasabb a magyarázó oktatás. Igaz, hogy ez az előbbinél jóval több időt igényel. Ha viszont ennek fokozottabb mértékben való érvényesítését fontosnak ítéljük, a vizsgálati időtartam más szempontokból is indokolt fel-emelésének kérdéséhez jutottunk el. Erről már előző cikkemben is szóltam.

A postaszolgálat minden ágában kimerítő ismereteket szerezni, a folytonos fejlődéssel lépést tartani, csúcsteljesítményt jelent. Már pedig a biztosnak ernyedetlen szorgalommal erre kell törekednie, mert különben a sok tekintetben eltérő kincstári és postamesteri szolgálat ellenőrzését kellő sikerrel végezni nem tudja. A helyszíni ellenőrzés speciálizálásának már többször felvetett gondolata egyébként — megítélésem szerint — az oktatás szemszögéből nézve is a jövőnek olyan kérdése, amely hovatovább mindinkább előtérbe fog nyomulni.

A posta forgalmi szolgálatát végző alkalmazottak oktatására is alkalmas fogalmazási tisztviselők kiválasztása és biztos megbízatása felelősségteljes feladat. Nehéz egy biztos kerületet a szakképzettség szempontjából is megkívánt színvonalon tartani, viszont kellően fel nem készült biztos keze alatt hamar bekövetkezik a hanyatlás. Ha valaki vizsgálati tendőit csak alak szerint végezné, az előre elkészített szemlepon-tokhoz keresné a hibát, egy egész kerület rendbetartására, a szakismeretek terjesztésére és a szakképzettség emelésére, oktatásra nem lehet alkalmas.

A szakismeretek biztosítása és a folytonos változások figyelem-mel kísérése szempontjából, káros jelenség az ország néhány helyén működő segédkönyvjavító vállalkozás. A kényelmes és kellő érdeklődést nem tanusító postamesterek és más alkalmazottak a segédkönyvek pótfüzeteit összegyűjtik, időnkint a javításra üzletszerűen vállalkozóval kijavíttatják, közben a változásokról e miatt tudomást nem szereznek. Véleményem szerint a segédkönyvek javításának szemé-lyhez kötött teendőnek kellene lennie.

A kellő szakismeret hiányának a m. kir. postára nézve is vannak anyagi vonatkozásai. Ennek példázására elég egyedül a portózás kérdésére utalnom. E téren a szakismeretek hiánya révén támadó jövedelemkiesés még mindig elég tekintélyesnek mondható.

Bizonyára vannak hivatalok és postaügynökségek, ahol az érkeztetett levélpostai küldeményeket a postamester vagy postaügynök a bérmentesítés szempontjából egyáltalán nem, vagy csak ötletszerűleg vizsgálja át. Ez olyan hanyagság, amely a postakincstárnak sok pénzébe kerül. Éppen ezért célszerű, ha a biztos ilyen esetekben nem fogadja el azt a mentséget, hogy ez a fontos teendő csak éppen asznap maradt el, hanem alaposan megvizsgálja a dolgot és a szükséghez képest szigorú intézkedést javasol. Másutt az a hiba, hogy a portózást végző alkalmazott nem ismeri kellő mértékben a belföldről eredő levélpostai küldemények (nyomtatványok) bérmentesítésére, illetőleg portózására vonatkozó szabályokat, *nem is beszélve a külföldről érkezőkről.*

Ezen a téren a szakképzettség emelése, a fokozott ellenőrzés, a példákra hivatkozó szemléltető magyarázat érdemleges feladat, amelynek pontos teljesítése esetében a biztos az e címen bekövetkező jövedelemkiesés csökkentése érdekében eredményes munkát végezhet.

A kérdést anyagi szempontból is annyira fontosnak lehet tartani, hogy a portózás helyszíni tüzetes ellenőrzését a biztosnak még abban az esetben is el kellene végezni, ha ez a teendő az ellenőrzési időtartam meghosszabbítását jelentené.

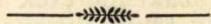
Abból a célból, hogy a portózást végző alkalmazott szakképzettségének e szempontból való mértékére és lelkiismeretességére nézve kellő tájékozódást szerezzen, helyes lenne, ha a biztos a postaérkezésnél az érdekelt alkalmazott által helyesen bérmentesítettnek tartott küldeményeket (mielőtt a kézbesítő kiindul) tüzetesen átnézné és az elégtelenül bérmentesítettnek talált küldemények portózását darabonként felülvizsgálná.

Bár nem tartozik szorosan a tárgyhoz, megemlítem, hogy a postamesteri hivatalok pénztárszámadásaiban a portóbélyegek mérlegének visszamenően történő felülvizsgálása a portóbélyegek felhasználása mérvének megállapítása szempontjából tanulságos lenne. Érdekes összehasonlításokra adna alkalmat, a jövőt illetőleg pedig célszerű intézkedések alapjául szolgálhatna.

A munkaegységek felszámítása terén az alkalmazottak ismereteinek bővítésére szintén nagy szükség van. A biztos e tekintetben is érdemleges munkát végezhet.

Csak néhány példára hivatkozom: igen sok postamester nincs tisztában azzal, hogy milyen alapon történik a fenntartási költség és az üzemi jutalék kiszámítása; a távbeszélő szolgálat szünetelése alatti közvetlen összeköttetés, a körözünytváviratok másolása, az egységes hálózatba tartozó központoknál lebonyolított távbeszélgetések címén felszámítható munkaegységek tekintetében nem ritka a tájékozatlanság. E tájékozatlanság révén a postamester önmagát is megkárosíthatja, vagy a postakincstárnak okozhat indokolatlan kiadást.

Számos, most nem tárgyalt más téren is szükséges az ismeretek helyszíni oktatás útján való terjesztése, amire a vizsgáló fel lehet készülvén, át lehet hatva az érdemleges munkateljesítés vágyától, lehet hozzá kedve, de mindehhez több időre lenne szüksége.

Érdekes kérdések.

Questions intéressantes.

7.

Hogyan lehetne Budapesten a postai kézbesítést — a jelenlegi személyzet és berendezés mellett — meggyorsítani?

8.

Mi a legcélszerűbb mód az automata központok sorrendkapcsolóinak karbantartására?

A pályázaton a magyar posta személyzetének minden egyes tagja részt vehet. A pályamű legfeljebb 3 gépirásos ívoldalra terjedhet.

A pályázati határidő: 1938 május 20.

A pályamunkán a szerző nevét nem szabad feltüntetni, s azt a szerző nevét tartalmazó külön borítékba zárt, lepecsételt jeligés levél kíséretében kell a Magyar Posta szerkesztősége részére feladni. A jeligés leveleket csak abban az esetben bontják fel, ha a szerző a munkáért jutalomdíjat kap, amelynek összege 50 P lesz, vagy legalább is dicséretben részesült. Ellenkező esetben a szerző nevét tartalmazó levelet megsemmisítik s így a szerző neve ismeretlen marad.

A legjobbnak talált pályamű tárgyához képest, esetleg a Magyar Postában, illetőleg a Műszaki Közleményekben megjelenik.

A pályázaton a Magyar Posta, illetőleg a Műszaki Közlemények szerkesztő bizottságának tagjai, továbbá a postavezérgazgatóság ügyosztályvezetői — akik a bírálatra lesznek hivatva — nem fognak résztvenni.

Pályázati eredmények:

Az 1937. évi 10. számban közölt 14. számú pályátétel:

Milyen új propaganda ötletekkel, illetőleg rajzokkal lehetne a távbeszélő és rádió szolgálatot népszerűsíteni?

A beérkezett pályaművek közül a „Kitartás 100“ jeligéjű mű volt a legjobb. Szerzője ifj. szakátsj dr. Csorba Ferenc m. kir. postatitkár (Távíró és távbeszélő igazgatóság), a feladatot következetesen, gondosan és körültekintéssel oldotta meg. Elgondolásai helytállóak és találóak, tehát olyanok, amelyeket meg is lehet valósítani, ezért 50 P jutalomban részesült.

A pályadíjnyertes munka, amelyet a szerkesztő bizottság közlésre méltónak ítelt a következő:

„Ha aranyat ajándékozunk, akkor is fejtsünk ki propagandát“ szállómondás Észak-Amerikában.

A propaganda abban különbözik a reklámtól, hogy annak célja

altruista, ellenben a reklámé egoista. Mődjük azonban közös: a meggyőzés. Állami intézménynél, tehát a Postánál a propaganda nem nyilvánulhat rábeszélésben. Hanem abban, hogy ismerteti és kidomborítja a távbeszélő és rádió nagy előnyeit, megkíméli a feleket a megszerzéssel járó nehézségektől, ismerteti a távbeszélőn igénybevehető szolgáltatásokat, igyekszik a forgalmat növelni, a közönség bizalmát megszerzeni és megtartani, mert ezek a ténykedések közös érdekei a Postának és a nagyközönségnek.

A budapesti egységes hálózatba 71.383 távbeszélő állomás van bekapcsolva. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezek közül több mint 21.000 távbeszélő állomás iker, a népesség számát, a foglalkozás megoszlását, a vagyoni és jövedelmi viszonyokat és végül az érvényben lévő díj-szabást: amíg ezek a tényezők lényegesen meg nem változnak, nem szabad túlzott reményeket fűznünk a távbeszélő állomások számának további rohamos szaporodásához.

A távbeszélő szükségessége, illetőleg használhatósága bizonyos adottságot feltételez. A rádió már nem. Azt ugyanis mindenki használhatja, műveltségre és foglalkozásra való tekintet nélkül.

A távbeszélő propagandának három irányban kell tevékenységet kifejtenie. És pedig: előfizetők szerzése; a szolgáltatások népszerűsítése és a távbeszélővel igénybevehető oly szolgáltatások megtalálása, amelyek a Posta és az előfizetők közös érdekeit szolgálják. A „Wiener Wirtschafts Woche“ karácsonyi számában dr. Kuhl Ervin bécsi egyetemi tanár a Postának kereskedelmi szellemben történő vezetését sürgeti és üzletszerző tisztviselők alkalmazását javasolja. A magyar Posta ezeket már megvalósította s minden eszközt és módot megragadott, hogy az előfizetők sorába való belépést könnyűvé és kényelmessé tegye (propaganda irodák, belvárosi kirendeltség, üzletszerző tisztviselők, válaszlapos ismertető füzetek, kiállítások, bekapcsolási értesítés stb.). Az emberek kényelmesek s ezt a kényelmességet ki kell küszöbölni. A helyes propagandánál ez az első lépés. Megkönnyíti az is a propagandát, hogy nem egyirányú akaratot akar érvényesíteni, hanem valami kényelmes és hasznos dolgot: a távbeszélőt és a rádiót. Ujságokban, mozgóképszínházakban és plakátokon meg kell jelentetni a távbeszélőt. Bele kell vinni a köztudatba, hogy az nem fényűzés, hanem ugyanolyan közhasználati szükséglet minden irodában és lakásban, mint a villany és a gáz. Kényelmes, nélkülözhetetlen és olcsó. Aki belép az előfizetők sorába, bárkivel beszélhet és nincs a világtól elzárva. Pénzt, időt és munkát takarít meg. A propaganda ne csak ezeket jelentse meg, hanem egyidejűleg ajánlja fel szolgálatait, hogy egyszerű bejelentésre a távbeszélőt haladéktalanul fel is szerelteti.

A propaganda csak biztos és pontos felvilágosításokat adjon és amit megígér, azt feltétlenül tartsa is meg. Nem helyes propaganda az, hogy népszerűsíti a perselyt és a színes készülékeket, amikor egyik sem áll rendelkezésre. Azt sem tartom ügyes propagandának, hogy az újonnan belépő előfizető előnyösebb helyzetbe kerül a meglévő előfizetővel szemben (olcsóbban kap bakelit-készüléket, ikerállomását társ nélkül is át lehet helyezni, kíméleti ideje az új helyen is foly-

tatódik stb.). A propaganda kísérje figyelemmel a város fejlődését. Tartsa nyilván az épülő házakat és az azokba költözendő lakókat.

Az előfizetők nagy száma tájékozatlan a távbeszélőn igénybevehető szolgáltatások felől. Bele kell vinni a köztudatba e szolgáltatások megbízhatóságát, kényelmét, célszerűségét és olcsóságát. Fel kell világosítani az előfizetőket, hogy mikor és hogyan vegyék e szolgáltatásokat igénybe.

Dacára az előfizetők heterogén táborának, bizonyos szempontból mégis válogatott társaság. Ez lényegesen megkönnyíti a propagandát. A távbeszélő üzem az egyetlen, amely bármikor élőszóval közvetlen összeköttetésben állhat fogyasztójával: az előfizetővel. Ezt a lehetőséget ki kell használni. A havonta kézbesítendő számlákhoz mellékletként propaganda-nyomtatványlap csatolása eredményes lenne. Nem előnyös azonban hosszú szöveget írni, hanem csak a legszükségesebbet. Az ügyes rajz sokszor többet fejez ki, mint a szöveg.

Hathatós propaganda eszköz lenne a film. Elgondolásom pl. a következő jelenet filmesítése. Valaki többször eredménytelenül tárcsázik. Bosszús és ideges, mert fontos közölni valója lenne, de a hívott állomás nem jelentkezik. Újra tárcsáz, ismét eredménytelenül. Idegesen nézi óráját, mert utaznia kell. Közben látogatója érkezik. Ennek elpanaszolja az esetét s az illető megnyugtatja, hogy feleslegesen izgul, ellenben közölni valóját mondja be az üzenetközvetítőnek. Az előfizető tárcsázza azonnal az üzenetközvetítő számát, közli az üzenet szövegét és megelégedetten köszöni meg a jó tanácsot. Ezután látni és hallani lehet, amint a Posta az üzenetet a megadott címre bemonджа. — Ily elgondolások mellett, a szolgáltatásokat eredményesebben lehetne népszerűsíteni.

Egy milliós lakosú városban bárkivel előfordul, hogy előre nem tudja még, hogy egy későbbi időpontban hol fog tartózkodni, illetőleg hol lehet megtalálni. Egy „Mindenütt megtalál“ szolgálat létesítésével házagpótló ürt pótolnánk és a bevételeket is fokoznánk. E szolgálat kapcsolási számának tárcsázása után bárki bármely távbeszélő állomásról bemondhatná, hogy hol és mely időben fog tartózkodni, illetőleg hol lehet megtalálni. E bemonadás történhetnék határozott személy, vagy bárki részére. E szerv feljegyezné kartotékra a bemondó nevét, a helyet és az időt. E szervet felhívó féllal közölné a Posta a rendelkezésre álló adatokat. E szerv üzeneteket nem közvetítene. Külön díjazás nem lenne szükséges, mert a szolgálat ellátása bő fedezetet nyerne a hívások díjaiból.

Központi tanácsadó szerv felállítása is jó propaganda lenne. Sajnos, az előfizetők felvilágosítás-kéréskor távbeszélőn ritkán fordulnak a megfelelő helyhez, s ezért egyik szervtől a másikig utasítják őket, ami a közönség köréből bosszúságot vált ki. Ez pedig nem járul hozzá a Posta jó hírvének öregbítéséhez. E szervnek nem lenne más feladata, mint a távbeszélőn érkező tájékozódásokra megfelelő és biztos felvilágosításokat adni. Írásbeliséget nem végezne, adatokat nem venne fel, panaszokat és kérelmeket nem továbbítana, hanem csakis pontos és szakszerű felvilágosítást s útbaigazítást adna.

A távbeszélőn igénybevehető különböző szolgáltatások megbízható és pontos ellátása, a találmányosság, rátermettséget és ügybuzgalmat tanúsító megfelelő személyzet kiválasztása és nevelése indokolttá és szükségessé tenné, hogy az összes szolgáltatásokat egységes vezetés mellett, önálló hivatalban helyezzük el.

A távbeszélő üzleti és kényelmi szükséglet, a rádió: oktató, nevelő és szórakoztató. A távbeszélő az üzleti és kereskedelmi életben elsősorú szükséglet, a rádió inkább emberi igényeket elégít ki és sokkal hivatottabb az elterjedésre. A rádióelőfizetőnek közömbös, hogy egy vagy százezer előfizető van-e, mert a másik előfizetővel nincs kapcsolatban. És mégis, az előfizetőül számításba vehetőkhöz viszonyítva, aránylag lényegesen kevesebb rádióelőfizető van, mint — ugyanily számítás mellett — távbeszélőelőfizető. Minden magyar ember élvezhetné a magyar rádió műsorát, tanulhatna belőle és okulhatna mellette. És mégis alatta vagyunk a külföldi előfizetői arányszámnak. A francia előfizetők száma meghaladja a négy milliót, Kanadában a két milliót, a belga rádió karácsonykor külön műsorban ünnepelte az egymilliomodik előfizetőt és a német propaganda-minisztérium öt millióval akarja emelni az előfizetők létszámát.

A rádiópropagandának tudnia kell azt, hogy kik azok, akinél a propagandát ki akarja fejteni. A Posta szervezete ezt könnyen megoldhatja, mert a főnökök és postamesterek legjobban ismerik a hivatalukhoz tartozó lakosság körülményeit. Ezek pontosan és lelkiismeretesen kitöltenék a rendelkezésükre bocsátott statisztikai íveket. Ezután már pontosan be lehetne határolni, hogy kiknél kell elsősorban megindítani a rádiópropagandát. A posta individuális hangú körlevelet küldene. Ennek olyannak kell lenni, hogy a címzett meggyőződjék arról, hogy a személyével foglalkoznak és érdekével törődnek.

Az esetleg megindítandó egyéni propagandától is eltekintve, kultúrállapotunk mellett, nekünk is meg kellene közelítenünk a külföldi országok rádióelőfizetőinek arányszámát. Hogy ez nem következett be, annak, szerény nézetem szerint, három oka van. Éspedig: a villany hiánya a falun, a készülék beszerzése és az előfizetői díj.

Az elsővel a rendelkezésre álló szűk keretek miatt nem foglalkozhatom.

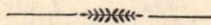
A további új előfizetőket a földművelő és a munkás osztály körében kell keresni. Ezeknél pedig az első és legnagyobb akadály a készülék beszerzése. A közvetítő állomások lehetővé teszik, hogy a műsort Magyarországon bárhol, egyszerű detektoros készülékkel is hallgatni lehessen. Javasolnám, hogy a magánipar bevonásával egységes típusú detektoros készüléket hozzon a Posta forgalomba. Ezeket tömeggyártás mellett 5—6 pengős egységárban lehetne előállítani. Az előfizetőül jelentkezőnek díjmentesen bocsássuk rendelkezésére, sőt egy évi előfizetés után engedjük át tulajdonába. Egy évig meg fog maradni előfizetőnek azért, hogy a készülék tulajdonába kerüljön, utána pedig azért, mert úgysis ingyen jutott a készülékhez. Ez munkaalkalmat is teremtené és el lehetne érni, hogy az ország legszélesebb rétegében is terjedjen a kultúra.

A gazdasági cseléd, a földmunkás, sőt a tíz holdon aluli gazda nem fizet havonta 2 P 40 fillért azért, hogy rádióelőfizető legyen.

Aki ismeri a magyar falut, az igazat fog nekem adni. Ezek nem adnak ki szórakozásra évente 30 pengőt. A megoldást oly irányban kellene keresni, hogy — bizonyos kataszter-megállapítás szerint — ezek az előfizetési díjban lényeges mérséklést kapjanak. Ezek közül az eddigi előfizetők száma lényegtelen, s ha e révén új előfizetőket nyerünk, károsodás nem ér senkit, mert az üzemeltetés nem emelkedik. Ebből a rétegből nyerhetjük a legtöbb új előfizetőt. Politikai és nemzeti szempontból is kívánatos, hogy ezek rádióelőfizetők legyenek. Nem tartom kivihetetlennek azt sem, hogy a gazdasági cselédek mérsékelt előfizetési díját törvényileg hárítsuk át a birtokosra. Egy 500 holdas gazdaságon 15 konvencióos család él. Az a havi 15 P a birtokos költségvetésében nem számít, különösen akkor nem, ha elősegíti cselédjének művelődését és oktatását. Ugyanígy át lehetne hárítani a munkások előfizetési díját a vállalatokra. Nincs oly vállalat, amely megérezné, hogy munkása után havonta egy vagy két pengőt fizet. Szociális szempontból is hasznos lenne, hisz a rádió nemcsak szórakozást nyújt, hanem az általános műveltség terjesztését is szolgálja. Növeli a nemzeti érzést, mélyíti a keresztény szellemet, buzdít az összetartásra és ápolja a hagyományt. Ki állíthatja, hogy ezekre nincs szükség?

Említettem a plakátot is. Milyen legyen azonban a hatásos plakát? Az emberekre hatást kifejteni az élet egy fontos ténykedése. Ügyelni kell azonban arra, hogy nem egy ember áll velünk szemben, hanem a tömeg, de azért hasson az individuális emberre is. A plakát azonban csak eszköz, a közlés egy módja. A plakát az igazságnak megfelelő legyen, ne legyen banális, azonkívül legyen találékony és szemléltető. A szöveg rövid és velős legyen. A plakát azonban egymagában nem önálló reklámeszköz, de nagyban megkönnyíti a propagandát.

Egy ily tervezet nem elégséges mindama lehetőségeknek megvilágítására, hogyan kell a propagandát kifejteni, inkább csak keret. Az életben nyitott szemmel járva, megfog egy eszme, egy gondolat, vagy egy terv. Nincs ember a világon, akié egy gondolat egyedül volna és nincs senki, akiben egészen eredeti ötlet támadt volna. Minden új ötlet ezer más gondolat kikristályosodásából ered, amelyek más emberek agyában fogantak meg. Ha egy emberben egy terv fogan meg, a gondolat, hogy valamit csinálni kellene, biztos lehet benne, hogy körülötte sok ember foglalkozik hasonló gondolatokkal és szó hasonló terveket. A kivitelnél azonban szem előtt kell tartani, hogy a postai propagandának etikai alapon kell állnia, hogy a Posta csak tekintélyével összeegyeztethető módokat vehet igénybe céljai elérésére, tehát tartózkodnia kell a hangos és tekintélyével össze nem egyeztethető megoldásoktól.

ELMÉLET — GYAKORLAT.

Théorie — Pratique.

11. Feladható-e nyomtatványként olyan előnyomott szövegű sokszorosítás, amelynek szövegében a feladó az előnyomott számjegyek közül egyeseket aláhúz, illetőleg töröl, s ezáltal jelzi a címzettel azt, hogy az előnyomott számokból mit vegyen figyelembe.

Igen!

A Postaiüzleti Szabályzat 32. §. 2. r) pontjában foglaltak szerint „minden nyomtatványban szabad az előnyomott szöveg e célra nyitva hagyott részeibe számokat (arabs vagy római számjegyeket) bejegyezni”. Minthogy a megengedett bejegyzéseknél közömbös az, hogy az milyen formában történik, nem tehetünk észrevételeit az ellen, ha a feladó egyszerűsítés és munka megtakarítás szempontjából a számokat előnyomatja és törléssel vagy aláhúzással jelzi azt, hogy a címzettel az előnyomott számok közül melyik érdekl. (Beküldött kérdés.)

12. Könyvmegrendelő lapokba be lehet írni a következő szavak valamelyikét: „hitelre, részletre, számlára, bizományi elszámolásra”.

Igen!

A Postaiüzleti Szabályzat 32. §. 2/c. pontja szerint „könyvkiadói munkákra, könyvekre . . . vonatkozó megrendelőlapokon bármilyen módon szabad feltüntetni a többek között a „fizetés módját”. A „hitelre, részletre, számlára, bizományi elszámolásra” szavak nyilvánvalóan a fizetés módjára vonatkozó bejegyzések, tehát azoknak a könyvmegrendelő lapokba való beírása az idézett pont alapján meg van engedve. (Beküldött kérdés.)

13. Az üres zsákoknak a rovatlap III. részében való bejegyzésénél a zsákok darabszámát törztalokban kell-e akkor is beírni, ha csak füzös zsákok kerülnek továbbításra?

Nem!

Az A. 2. Szab. 60. §. 13. pont (1152/a fedőlap) 1. bekezdésében közölt példa szerint az üres zsákokat és lakatokat a zsák és lakatszám feltüntetése nélkül csupán a zsákok darabszámának és az „üres zsák és lakat” szöveg kírásával kell jelezni. Abban az esetben, ha a zárlatban elhelyezett üres zsákok között füzös- és levél-

zsákok is vannak, a zsák darabszámát a zsákok megkülönböztetése céljából törztalokban kell feltüntetni; még pedig a számlálásban a füzös, a nevezőben a levélzsákok darabszámát. Pl. „10/5 üres zsák és lakat”. Olyan esetben azonban, amikor a zárlatban csak füzös zsákokat és lakatokat továbbítunk, a zsák-darabszámot nem kell törtni, hanem csak egész számmal kiírni. Pl. „2 üres zsák és lakat”. Felesleges tehát az ilyen lezárás „2/0 üres zsák és lakat”. (Beküldött kérdés.)

14. A megbízási lapokat érkezéskor csak a törzslap szelvényén, vagy pedig a szelvényen kívül még a törzslapon is el kell látni érkezési keletbélyegző lenyomattal?

Csak a szelvényen!

Az A. 3. Szab. 94. §. 2. pont utolsó bekezdése szerint „Az érkezett levélanyagból előkerült postai megbízási lapok helyes kiállítását szintén a postamester köteles felülvizsgálni s azután a szelvényt a hátoldal előnyomott helyén az érkezési keletbélyegző lenyomatával ellátni”. Az idézett rendelkezésből nyilvánvaló, hogy a megbízási lap beérkezésénél a törzslapon érkezési keletbélyegző lenyomatot nem kell alkalmazni.

A megbízási lap törzslapján a keletbélyegző lenyomatot csak kiváltáskor, — a megbízási összegnek a hitelező részére történt megküldésekor, — kell alkalmazni. (A. 3. Szab. 94. §. 15. pont 2. bek.) (Beküldött kérdés.)

15. A postahivatalok a sérült érmekkel miként kötelesek eljárni?

A használhatatlanná vált pénzek, tehát a pengőértékre szóló sérült ezüst-, nikkell- és bronzérmék, kezelését az A. 2. Szab. 19. §. 1. és 4. pontja, valamint a m. kir. pénzügyminiszter 1926. évi 5.715/P. M. sz. alatt a pengőérték érméinek pénztári kezelése tárgyában kiadott és a P. R. T. 1926. évi 63. számában közzétett rendeletének 12. és 14. §-a szabályozza.

A hivatkozott rendelkezések szerint:

1. természetes kopás folytán használhatatlanná vált pénzeket, ha egyébként teljesen épek és valódiságuk nem kétes, a posta elfogadja;

2. oly érmék, amelyeknél kétségtelenül meg lehet állapítani a szándékos rongálást, illetőleg azt a körülményt, hogy a sérülés nem a rendes használat következménye,

fizetesként nem lehet elfogadni, hanem azok pótlására a befizetőket fel kell hívní, a sérült értéket azonban csak akkor lehet visszaadni a félnek, miután középen már átlukasztattak;

3. ha azonban kétség merül fel aziránt, hogy a fizetesként átadott érme sérülése szándékos cselekményre, avagy csak a rendes használatra vezethető vissza, az érmét szakvélemény kikérése és eljárás végett a m. kir. állami pénzverőnek kell megküldeni. (Beküldött kérdés).

16. Táviratfelvételnél = TF... = jelzés kiköthető-e?

Nem!

A B. I. Szab. 69. §. 5. pontja felsorolja azokat a külön szolgáltatásokat, amelyek táviratlevélnél mind a belföldi, mind a nemzetközi forgalomban ki lehet kötni. Ezek között a külön szolgálatok között a = TF... = jelzés nem szerepel.

A B. I. Szab. 69. §. 11. pontjának harmadik bekezdésében foglalt az a rendelkezés, hogy az olyan távbeszélő előfizetőnek, aki a rendeltetési (kézbesítő) hivataltól ér-

kezett táviratainak távbeszélőn közlését (kézbesítését) kérte, a címére szóló mindenféle táviratlevelet (LT, ELT, NLT, DLT) távbeszélőn kell bemondani, nem jelenti egyúttal azt is, hogy a feladó is kikötheti a távbeszélőn kézbesítést.

Ha ezt megengednék, akkor — a további sorrendtől eltekintve — az igen mérsékelt díjszabást élvező táviratlevelek kezelése semmiben sem különbözne a jóval magasabb díjszabás alá eső rendes díjú táviratok kezelésétől. Ez pedig ellenkeznék azzal az elvvel, hogy a magasabb díjak ellenében más szolgáltatást kell nyújtani, mint az olcsóbb díjért. A = TF... = jelzés kizárná azt is, hogy a táviratlevelet postával kézbesítsék abban az esetben, ha a megérkezésekor indulófelben levő levél-kézbesítő járat van.

Ha a feladó a táviratlevélnél = TF... = jelzést alkalmazott, fel kell világosítani, hogy ilyen kikötést alkalmazni nem lehet és csak abban az esetben kell a felvételt megtagadni, ha a felvilágosítás után sem járulna hozzá e megjelölés törléséhez. (Beküldött kérdés.)

Forgalom és munkaegységek.

Rovatvezető: Dr. Ruttner Béla m. kir. postatitkár

Hosszú évek tapasztalata azt mutatja, hogy az év 12 hónapja közül a februári forgalom a leggyengébb és így a forgalom idényszerű hullámszámban ez a hónap képviseli a mélypontot. Kétségtelen, hogy ebben a legjelentősebb szerepe a napok számának van. A 31 és 30 napos hónapokkal szemben jelentkező 3, illetőleg 2 napos különbség közel 10, illetőleg 7%-nak felel meg. Ha tehát a februári forgalom csökkenése ezt a mértéket nem éri el, kedvezőtlen forgalomalakulásról nem is beszélhetünk. A f. évi februári forgalom a januári forgalomhoz képest mindössze 3,5%-kal esett.

A forgalom idényszerű alakulásának vizsgálatánál sokkal fontosabb, ha a f. évi februári forgalmat a múlt évi február hónappal hasonlítjuk össze, mert ezzel az összehasonlítással a forgalom alakulását megbízhatóbban lehet mérni. Az összehasonlításhoz természetesen figyelemmel kell lenni arra, hogy mindkét forgalom azonos körülmények között bonyolódott-e le. Mindjárt meg is állapíthatjuk, hogy az összehasonlítás alapjául szolgáló két év februárjában egyformán 23 munkanap és 5 ünnepnap volt, a forgalmat bármely irányban befolyásoló rendkívüli körülmény

egyik hónapban sem fordult elő, úgy, hogy a két hónap összehasonlításra alkalmas.

A f. évi februári forgalom kedvezően alakult, mert az eredmények a múlt éviéket minden főüzletágban meghaladták. Az általános forgalomemelkedés közel 5%.

A postai üzletágban minden küldemény forgalma emelkedett. Kivételt képeznek a feladott ajánlott levélpostai küldemények, amelyeknek száma kb. 4000 darabbal, vagyis 0,7%-kal csökkent. E csökkenésnek azonban nem kell nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mert helyesebb a januári és februári forgalmat együttesen elbírálni, a két havi forgalom pedig a múlt évhez képest kb. 36.000 darabbal emelkedett. A két hónap között ugyanis — tapasztalat szerint — eltolódások fordulnak elő, amelyeknek az a magyarázata, hogy a különböző vállalatok, pénzintézetek, biztosító társaságok stb. minden év elején rendszeresen nagyobb mennyiségben adnak fel ajánlott küldeményeket és a feladás egyik évben túlynómórészt januárra esik, míg egyes években január és február között megoszlik. A f. évben a feladás túlynómórészt január hónapban történt meg.

(Folytatás a 184. oldalon.)

I. Forgalom.*)

I. Posta.

Időszak		F e l a d á s										
		Közön- éges) levélpostai küldemények	Aján- lott	Érték- levelek	Kéz, boríté és summás csomagok	Po.-tartalványok ²		Postatahárak befizetések		Csekkbefizetések		
						darabszáma	ezrekben	összege ezer P-ben	darab- száma	ezrekben	összege ezer P-ben	darab- száma
		darabszáma ezrekben										
Az 1930. évben		422.671	15.862	661	11.362	10.653	725.039	717	47.902	18.092	2.271.763	
Az 1931. évben		370.509	11.817	575	10.145	10.156	670.278	494	40.336	16.322	1.934.881	
Az 1932. évben		351.739	9.288	484	8.744	9.251	565.574	416	32.782	15.094	1.659.372	
Az 1933. évben		346.512	7.974	465	8.584	8.870	553.521	576	41.654	16.200	1.573.012	
Az 1934. évben		413.180	7.487	424	8.791	9.304	594.449	781	55.874	17.984	1.611.906	
Az 1935. évben		410.595	7.771	415	8.793	9.731	644.332	912	65.344	18.928	1.706.911	
Az 1936. évben		435.933	7.565	438	9.343	9.984	676.889	1.038	75.126	20.545	1.889.945	
1936.	III.	39.078	617	34	737	764	40.979	90	5.377	1.471	127.111	
	IV.	35.867	588	33	741	830	53.916	80	5.892	1.618	135.014	
	V.	34.200	609	34	730	823	65.774	83	6.018	1.682	155.543	
	VI.	31.239	562	32	683	742	42.071	78	6.972	1.565	140.199	
	VII.	33.624	655	37	757	860	57.171	91	6.673	1.605	147.669	
	VIII.	32.902	580	40	703	827	57.765	92	6.506	1.620	173.819	
	IX.	39.484	628	41	835	815	57.348	89	6.526	1.676	169.327	
	X.	40.526	686	42	906	940	74.015	76	5.278	2.041	191.110	
	XI.	36.616	605	40	806	785	45.683	78	5.472	1.901	191.731	
	XII.	44.399	606	39	1.101	962	73.800	77	6.350	2.030	183.433	
	1937.	I.	36.142	652	36	704	804	47.212	101	7.627	1.819	147.081
		II.	33.769	613	34	701	795	55.323	102	6.728	1.706	155.222
1936. III.—1937 II. összesen:		437.846	7.401	442	9.404	9.947	671.057	1.037	75.419	20.734	1.917.259	
1937.	III.	45.197	612	37	845	847	56.360	98	6.140	1.703	147.904	
	IV.	36.497	639	36	719	844	56.669	97	6.636	1.813	150.860	
	V.	34.333	590	35	733	798	56.147	86	6.422	1.786	171.098	
	VI.	35.344	631	36	789	831	59.819	97	7.011	1.793	161.981	
	VII.	35.943	677	40	771	941	74.498	111	8.662	1.861	167.274	
	VIII.	35.382	583	40	760	824	47.202	106	7.636	1.715	192.341	
	IX.	40.394	665	40	850	833	60.212	101	7.631	1.771	173.848	
	X.	41.111	658	41	916	949	75.479	105	7.740	2.132	197.725	
	XI.	39.351	631	41	876	833	57.491	97	7.386	2.068	207.419	
	XII.	49.333	616	39	1.151	991	67.996	98	8.236	2.145	195.715	
	1938.	I.	37.945	692	36	759	850	58.903	122	9.335	1.955	152.541
		II.	36.275	609	34	737	819	57.243	120	7.837	1.818	163.324
1937. III.—1938. II. összesen:		467.105	7.603	455	9.906	10.360	728.019	1.238	90.672	22.560	2.082.030	
1937. I.—II.		69.911	1.265	70	1.405	1.599	102.535	203	14.355	3.525	302.303	
1938. I.—II.		74.220	1.301	70	1.496	1.669	116.146	242	17.172	3.773	315.865	
Őszszámon- váltások	1938. II. havában 1937. II. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 2.506	- 4	-	+ 36	+ 24	+ 1.920	+ 18	+ 1.109	+ 112	+ 8.102
		0/0-ban	+ 7.4	- 0.7	-	+ 5.1	+ 3.0	+ 3.5	+ 17.6	+ 16.5	+ 6.6	+ 5.2
	1937. III.—1938. II. időszakban	szám- szerűleg	+ 29.259	+ 202	+ 13	+ 502	+ 413	+ 56.962	+ 201	+ 15.253	+ 1.826	+ 164.771
	1936. III.—1937. II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	0/0-ban	+ 6.7	+ 2.7	+ 2.9	+ 5.3	+ 4.2	+ 8.5	+ 19.4	+ 20.2	+ 8.8	+ 8.6
1938. I.—II. időszakban, 1937. I.—II. időszak- hoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 4.309	+ 36	-	+ 91	+ 70	+ 13.611	+ 39	+ 2.817	+ 248	+ 13.562	
	0/0-ban	+ 6.2	+ 2.8	-	+ 6.5	+ 4.4	+ 13.3	+ 19.2	+ 19.6	+ 7.0	+ 4.5	

**) Az 1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

1) Hirlapokkal együtt.

2) A postai pénzforgalomba bevont intézetek átutalásai nélkül.

I. Forgalom.*)

1. Posta.

Időszak		Kézbesítés										
		Közön- séges ¹ levélpostai küldemények	Aján- lott	Érték- levelek	Érték, belfi és summás események	Postautalványok ²		Postafatarekkekkifizetések		Csekk-kifizetések		
						daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	
		darábszáma ezrekben				daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	daráb- száma ezrekben	összege ezer P-ben	
Az 1930. évben		425.761	16.794	726	12.390	10.577	719.870	376	20.852	3373	1.036.937	
Az 1931. évben		373.517	12.442	637	10.687	10 015	663.752	295	25.646	3275	967.490	
Az 1932. évben		353.134	9.739	536	8.968	9.241	570.104	236	18.316	3259	785.987	
Az 1933. évben		345.768	8.172	506	8.776	8.938	555.883	280	21.472	3373	698.973	
Az 1934. évben		416.564	7.653	481	8.890	9.356	595.623	367	28.707	3223	658.994	
Az 1935. évben		412.321	7.790	471	8.814	9.775	645.247	462	37.928	3399	662.144	
Az 1936. évben		440.026	7.653	455	9.373	10.026	678.059	543	44.507	3.525	684.812	
1936.	III.	39.181	630	55	727	771	41.614	48	3.544	268	37.070	
	IV.	35.994	592	34	747	844	54.185	46	3.356	298	55.970	
	V.	34.326	622	35	733	816	62.665	47	3.462	282	65.307	
	VI.	31.351	552	33	696	752	43.501	46	3.625	278	47.865	
	VII.	34.766	658	37	755	860	57.707	44	3.424	293	57.821	
	VIII.	33 023	586	41	702	824	58.059	44	3.567	259	55.286	
	IX.	39.610	627	41	832	819	58.652	47	4.022	286	55.880	
	X.	40.656	717	44	915	954	76.245	57	6.265	356	77.664	
	XI.	36.750	603	43	808	771	44.473	42	3.495	254	46.767	
	XII.	44.561	619	42	1.113	977	75.688	47	3.935	378	79.044	
	1937.	I.	36.268	660	38	711	798	45.948	42	3.600	290	42.817
		II.	33.884	610	35	706	798	55.489	39	3.047	281	53.135
1936. III.—1937. II. összesen:		440.370	7.476	457	9.446	9.984	674.226	549	45.342	3.523	674.626	
1937.	III.	45.316	631	38	845	858	57.294	52	3.827	323	55.685	
	IV.	36.626	644	37	706	842	57.650	47	3.926	320	60.967	
	V.	34.459	577	36	736	799	56.339	52	3.974	283	54.115	
	VI.	35.471	632	38	780	835	59.198	49	4.068	332	67.684	
	VII.	37.164	692	42	783	965	77.477	49	4.751	379	77.975	
	VIII.	35.512	600	43	746	821	46.906	50	4.172	263	50.658	
	IX.	40.523	657	43	849	838	60.741	51	4.629	302	64.676	
	X.	41.243	683	45	922	970	77.770	51	4.582	381	83.461	
	XI.	39.495	630	44	868	818	47.765	51	4.039	280	51.508	
	XII.	49.513	621	45	1.157	1.025	79 051	58	4.489	407	86.493	
	1938.	I.	38.077	706	39	760	833	48.472	50	3.878	319	46.351
		II.	36.398	610	37	738	828	58.148	48	3.847	308	56.918
1937. III.—1938. II. összesen:		469.797	7.683	487	9.890	10.432	726.811	608	50.182	3.897	756.491	
1937. I.—II.		70.152	1.270	73	1.417	1.596	101.437	81	6.647	571	95.952	
1938. I.—II.		74.475	1.316	76	1.498	1.661	106.620	98	7.725	627	103.269	
Összehasonlítások	1938. II. havában 1937. II. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg +2.514 — + 2 + 32 + 30 + 2.659 + 9 + 800 + 27 + 3.783	o/0-ban + 7.4 — + 5.7 + 4.5 + 3.8 + 4.8 + 23.1 + 26.3 + 9.6 + 7.1									
	1937. III.—1938. II. időszakban 1936. III.—1937. II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg + 29.427 + 207 30 + 444 + 448 + 52.585 + 59 + 4.840 + 374 + 81.865	o/0-ban + 6.7 + 2.8 + 6.6 + 4.7 + 4.5 + 7.8 + 10.7 + 10.7 + 10.6 + 12.1									
	1938. I.—II. időszakban 1937. I.—II. idősza- khoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg + 4.323 + 46 + 3 + 81 + 65 + 5.183 + 17 + 1.078 + 56 + 7.317	o/0-ban + 6.2 + 3.6 + 4.1 + 5.7 + 4.1 + 5.1 + 21.0 + 16.2 + 9.8 + 7.6									

** Az 1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

¹ Hirlapokkal együtt.

² A postai pénzforgalomba bevont intézetek átutalásai nélkül.

I. Forgalom.*)

2. Táviró. 3 Távbeszélő.

Időszak		Táviró		Távbeszélő								
		Fel-adott	Kézbe-sített	Állomások száma ¹⁾				Közvet-ten ösz-szeköt-tetések száma	Számított helyi beszélge-tések száma ezekben			
		táviratok darabszáma ezekben	a bpesti egysé-ges háló-zatban	a fatur. és 200-nál több előfizetővel	a 200-nál keve-sebb	Ösz-szesen	bpesti egysé-ges háló-zatban		vidék-en	Ösz-szesen		
Az 1930. évben		3.404	3.715	46 601	35.618		82.219	2.212	103.890	—	103.890	
Az 1931. évben		2.599	3.253	47.095	33.840		80.935	2.376	106.946	14.189	121.135	
Az 1932. évben		2.066	2.735	46.884	32.415		79.299	2.196	107.564	13.867	121.431	
Az 1933. évben		1.894	2.576	47.962	31.109		79.071	2.207	107.146	12.801	119.947	
Az 1934. évben		1.873	2.557	53.338	34.354		87.692	2.303	111.898	11.911	123.809	
Az 1935. évben		1.903	2.573	58.339	15.088	18.723	92.150	2.257	121.980	12.944	134.924	
Az 1936. évben		²⁾ 1.947	2.607	63.537	16.699	22.218	102.454	2.155	127.933	14.261	142.194	
1936.	III.	137	196	59.698	15.287	18.895	93.880	1.752	10.300	1.042	11.342	
	IV.	134	191	60.095	15.608	18.879	94.582	1.752	10.834	1.117	11.951	
	V.	157	219	60.351	15.703	19.541	95.600	1.755	11.348	1.174	12.522	
	VI.	174	227	60.931	15.855	19.709	96.495	1.765	11.072	1.152	12.224	
	VII.	185	241	61.094	15.957	20.041	97.092	1.772	10.595	1.234	11.829	
	VIII.	198	254	61.138	15.990	20.254	97.382	1.743	9.292	1.218	10.510	
	IX.	182	238	61.663	16.168	20.351	98.182	1.755	9.810	1.209	11.019	
	X.	183	242	62.250	16.254	20.375	98.879	1.751	11.014	1.281	12.295	
	XI.	155	211	62.742	16.361	19.866	98.969	1.751	11.611	1.332	12.943	
	XII.	161	220	63.537	16.699	22.218	102.454	2.155	10.796	1.271	12.067	
	1937.	I.	140	201	63.951	16.763	22.242	102.956	²⁾ 2.155	10.742	1.266	12.008
		II.	135	188	64.393	16.917	22.375	103.685	2.155	11.378	1.311	12.689
1936. III.—1937. II. összesen:		1.941	2.628	—	—	—	—	—	128.792	14.607	143.399	
1937.	III.	159	218	64.846	17.004	22.510	104.360	2.155	10.440	1.210	11.650	
	IV.	154	212	65.100	17.076	22.599	104.775	2.155	11.371	1.337	12.708	
	V.	186	244	65.348	17.158	22.798	105.304	2.025	12.007	1.353	13.360	
	VI.	187	246	66.142	17.484	22.822	106.448	2.027	11.772	1.385	13.157	
	VII.	200	262	67.103	17.562	22.411	107.076	2.041	10.867	1.372	12.239	
	VIII.	220	278	67.445	17.678	22.614	107.737	2.053	9.988	1.392	11.380	
	IX.	191	251	68.280	17.775	22.780	108.835	2.055	10.606	1.422	12.028	
	X.	191	257	68.901	17.922	22.942	109.765	2.065	11.767	1.495	13.262	
	XI.	173	229	69.588	18.062	23.083	110.733	2.115	12.130	1.501	13.631	
	XII.	174	234	70.325	18.165	23.275	111.765	2.115	11.586	1.477	13.063	
	1938.	I.	152	212	70.853	18.469	23.223	112.545	2.133	11.929	1.543	13.472
		II.	144	199	71.383	18.566	23.380	113.329	2.139	11.593	1.494	13.087
1937. III.—1938. II. összesen:		2.131	2.842	—	—	—	—	—	136.056	16.981	153.037	
1937. I.—II.		275	389	—	—	—	—	—	22.120	2.577	24.697	
1938. I.—II.		296	411	—	—	—	—	—	23.522	3.037	26.559	
Összehasonlítások	1938. II. havában	szám-szerüleg	+ 9	+ 11	+6.990	+1.649	+1.005	+9.644	— 16	+ 215	+ 183	+ 398
	1937. II. havában képest több (+) kevesebb (—)	o-ban	+ 67	+ 59	+ 109	+ 97	+ 45	+ 93	— 07	+ 19	+ 140	+ 31
	1937. III.—1938. II. időszakban	szám-szerüleg	+ 190	+ 214	—	—	—	—	—	+7.264	+2.374	+ 9.638
	1936. III.—1937. II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (—)	o-ban	+ 98	+ 81	—	—	—	—	—	+ 56	+ 163	+ 67
	1938. I.—II. időszakban	szám-szerüleg	+ 21	+ 22	—	—	—	—	—	+1.402	+ 460	+ 1.862
	1937. I.—II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (—)	o-ban	+ 76	+ 57	—	—	—	—	—	+ 63	+ 178	+ 75

*) Az 1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

1 Csak az üzemben levő előfizetői állomások

2) Vasuti táviróhivatalok forgalmával együtt.

3) 1936. decemberétől az összes nyilvántartott távbeszélő állomások.

I. Forgalom. *)
3. Távbeszélő. 4. Rádió,

Időszak		Távbeszélő							Rádió			
		Köz- pon- tok száma	Kezdeményezett			Érkezett			Engedélyesek száma			
			távolsági beszélgetések száma ezrekben							Buda- pesten	vidék- ken	össz- szesen
bpesti egység- es háló- zatban	vidék- ken	össz- szesen	a bpesti egység- es háló- zatban	vidék- ken	össz- szesen							
Az 1930. évben		1.426	1.431	3.363	4.794	1.391	3.301	4.692	108.161	199.748	307.909	
Az 1931. évben		1.445	1.285	3.094	4.379	1.281	3.004	4.285	111.774	213.258	325.032	
Az 1932. évben		1.446	1.183	2.558	3.741	1.138	2.479	3.617	113.360	208.616	321.976	
Az 1933. évben		1.465	1.145	2.345	3.490	1.059	2.306	3.365	115.114	213.065	328.179	
Az 1934. évben		1.494	1.157	2.467	3.624	1.081	2.426	3.507	118.010	222.107	340.117	
Az 1935. évben		1.524	1.249	2.863	4.112	1.152	2.822	3.974	122.676	230.231	352.907	
Az 1936. évben		1.550	1.287	2.972	4.259	1.206	2.932	4.138	127.540	237.814	365.354	
1936.	III.	1.531	90	211	301	82	209	291	125.526	235.837	361.363	
	IV.	1.533	100	210	310	92	209	301	125.554	235.654	361.208	
	V.	1.536	96	228	324	89	224	313	125.250	234.783	360.033	
	VI.	1.544	106	241	347	103	236	339	124.725	232.740	357.465	
	VII.	1.549	116	288	404	111	281	392	123.901	231.168	355.069	
	VIII.	1.552	121	296	417	114	291	405	123.486	230.970	354.456	
	IX.	1.555	120	290	410	116	285	401	123.548	231.048	354.596	
	X.	1.557	120	295	415	113	293	406	124.590	232.464	357.054	
	XI.	1.557	114	262	376	109	259	368	126.230	235.113	361.343	
	XII.	1.550	108	249	357	101	250	351	127.540	237.814	365.354	
	1937.	I.	1.550	101	237	338	93	237	330	129.593	241.605	371.198
		II.	1.550	102	224	326	94	221	315	130.553	243.611	374.164
1936. III.—1937. II. összesen:		—	1.294	3.031	4.325	1.217	2.995	4.212	—	—	—	
1937.	III.	1.551	96	240	336	90	238	328	131.388	244.700	376.083	
	IV.	1.556	107	246	353	98	245	343	131.629	244.940	376.569	
	V.	1.558	110	262	372	104	256	360	131.946	244.617	376.563	
	VI.	1.561	114	276	390	113	273	386	130.785	242.966	373.751	
	VII.	1.559	122	311	433	114	307	421	130.448	241.833	372.281	
	VIII.	1.563	123	325	448	115	318	433	129.734	241.553	371.287	
	IX.	1.566	125	317	442	119	313	432	130.117	242.123	372.240	
	X.	1.569	121	328	449	117	323	440	131.190	243.529	374.719	
	XI.	1.570	114	303	417	108	303	411	132.710	246.087	378.797	
	XII.	1.573	110	294	404	101	295	396	134.465	248.809	383.274	
	1938.	I.	1.577	108	283	391	97	285	382	136.708	252.348	389.056
		II.	1.579	106	260	366	94	260	354	137.719	254.532	392.251
1937. III.—1938. II. összesen:		—	1.356	3.445	4.801	1.270	3.416	4.686	—	—	—	
1937. I.—II.		—	203	461	664	187	458	645	—	—	—	
1938. I.—II.		—	214	543	757	191	545	736	—	—	—	
Összehasonlítások	1938. II. havában 1937. II. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 29	+ 4	+ 36	+ 40	—	+ 39	+ 39	+ 7.166	+ 10.921	+ 18.087
		o/o-ban	+ 1.9	+ 3.9	+ 16.1	+ 12.3	—	+ 17.6	+ 12.4	+ 5.5	+ 4.5	+ 4.8
	1937. III.—1938. II. időszakban	szám- szerűleg	—	+ 62	+ 414	+ 476	+ 53	+ 421	+ 474	—	—	—
	1936. III.—1937. II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	o/o-ban	—	+ 4.8	+ 13.7	+ 11.0	+ 4.4	+ 14.1	+ 11.3	—	—	—
	1938. I.—II. időszakban 1937. I.—II. időszak- hoz képest több(+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	—	+ 11	+ 82	+ 93	+ 4	+ 87	+ 91	—	—	—
		o/o-ban	—	+ 5.4	+ 17.8	+ 14.0	+ 2.1	+ 19.0	+ 14.1	—	—	—

*) Az 1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

II. A forgalom munkaegysegekben*)

Időszak	Kincstári postahivataloknál:					Postamesteri hivataloknál és ügynökségeknél:							
	Posta	Távíró	Távbeszélő	Rádió	Összes	Posta	Távíró	Távbeszélő	Rádió	Összes			
	munkaegysegek száma												
	ezrekben					ezrekben		ezrekben		ezrekben			
					ezrekben	%-ban			ezrekben	%-ban			
Az 1930. évben	186.223	27.761	105.715	5.953	325.652	71.3	98.809	11.325	16.843	3.891	130.868	28.7	
Az 1931. évben	101.075	22.657	103.432	6.494	293.658	72.7	80.932	9.792	15.387	4.234	110.345	27.3	
Az 1932. évben	135.946	17.848	97.845	6.900	258.539	72.9	70.612	7.847	13.667	4.174	96.300	27.1	
Az 1933. évben	129.388	16.501	95.047	6.774	247.710	72.6	69.057	7.049	13.326	3.912	93.344	27.4	
Az 1934. évben	130.711	16.294	99.131	7.185	253.321	72.3	71.557	6.974	14.471	4.052	97.054	27.7	
Az 1935. évben	132.288	16.663	108.581	7.516	265.048	72.0	74.560	7.130	17.197	4.155	103.042	28.0	
Az 1936. évben	137.907	17.822	114.310	7.804	277.843	71.6	79.933	7.327	18.430	4.251	109.941	28.4	
1936.	III.	10.608	1.287	8.977	653	21.525	72.4	5.918	546	1.381	359	8.204	27.6
	IV.	10.959	1.251	9.420	653	22.283	72.3	6.283	530	1.372	358	8.543	27.7
	V.	11.267	1.474	9.787	652	23.180	72.6	6.368	585	1.456	356	8.765	27.4
	VI.	10.248	1.553	9.712	648	22.161	72.6	5.880	636	1.507	353	8.376	27.4
	VII.	11.415	1.698	9.662	645	23.420	71.4	6.608	712	1.699	349	9.368	28.6
	VIII.	10.808	1.803	8.958	643	22.212	70.2	6.600	760	1.726	350	9.436	29.8
	IX.	11.643	1.688	9.278	644	23.253	70.6	6.958	679	1.713	349	9.699	29.4
	X.	13.224	1.696	10.010	649	25.579	70.3	7.960	698	1.782	351	10.791	29.7
	XI.	11.539	1.449	10.301	657	23.946	71.9	6.810	595	1.601	355	9.361	28.1
	XII.	14.228	1.531	9.713	664	26.136	70.8	8.253	593	1.568	358	10.772	29.2
1937.	I.	11.031	1.360	9.580	674	22.645	72.0	6.366	551	1.530	365	8.812	28.0
	II.	10.880	1.274	9.975	679	22.808	72.6	6.260	517	1.456	369	8.602	27.4
1936 III.—1937. II.	összesen:	137.850	18.064	115.373	7.861	279.148	71.6	80.264	7.402	18.791	4.272	110.729	28.4
1937.	III.	11.941	1.493	9.339	682	23.455	71.5	6.784	607	1.565	371	9.327	28.5
	IV.	11.308	1.456	10.066	685	23.515	72.2	6.544	576	1.575	369	9.064	27.8
	V.	11.208	1.677	10.506	686	24.077	72.1	6.568	678	1.681	368	9.295	27.9
	VI.	11.708	1.718	10.473	681	24.580	71.8	6.830	694	1.751	366	9.641	28.2
	VII.	12.144	1.840	10.042	679	24.705	70.0	7.563	778	1.893	363	10.597	30.0
	VIII.	11.029	1.981	9.619	677	23.306	69.8	6.898	837	1.967	363	10.065	30.2
	IX.	12.062	1.778	10.003	679	24.522	70.3	7.245	747	1.993	363	10.348	29.7
	X.	13.308	1.781	10.722	684	26.495	70.0	8.227	728	2.041	365	11.361	30.0
	XI.	12.293	1.592	10.848	691	25.424	71.6	7.415	650	1.916	370	10.351	28.9
	XII.	14.727	1.645	10.489	719	27.580	70.5	8.716	644	1.850	354	11.564	29.5
1938.	I.	11.783	1.423	10.670	730	24.606	72.1	6.742	599	1.819	359	9.519	27.9
	II.	11.272	1.346	10.404	735	23.757	72.1	6.572	552	1.707	363	9.194	27.9
1937. III.—1938. II.	összesen:	144.783	19.730	123.181	8.328	296.022	71.1	86.104	8.090	21.758	4.374	120.326	28.9
1937. I.—II.		21.911	2.634	19.555	1.353	45.453	72.3	12.626	1.068	2.986	734	17.414	27.7
1938. I.—II.		23.055	2.769	21.074	1.465	48.363	72.1	13.314	1.151	3.526	722	18.713	27.9
Összehasonlítások	1938. II. havában	szám-											
	1937. II. havához képest több (+)	szőrüleg	+ 392	+ 72	+ 429	+ 56	+ 949	—	+ 312	+ 35	+ 251	— 6	+ 592
	kevesebb (—)	%-ban	+ 3.6	+ 5.7	+ 4.3	+ 8.2	+ 4.2	—	+ 5.0	+ 6.8	+ 17.2	— 1.6	+ 6.9
	1937 III.—1938. II. időszakban.	szám-											
	1936 III.—1937. II. időszakhoz képest több (+)	szőrüleg	+ 6.933	+ 1.666	+ 7.808	+ 467	+ 16.874	—	+ 5.840	+ 688	+ 2.967	+ 102	+ 9.597
	kevesebb (—)	%-ban	+ 5.0	+ 9.2	+ 6.8	+ 5.9	+ 6.0	—	+ 7.3	+ 9.3	+ 15.8	+ 2.4	+ 8.7
1938. I.—II. időszakban, 1937. I.—II. időszakhoz képest több (+)	szám-												
kevesebb (—)	szőrüleg	+ 1.144	+ 135	+ 1.519	+ 112	+ 2.910	—	+ 688	+ 83	+ 540	— 12	+ 1.299	
	%-ban	+ 5.2	+ 5.1	+ 7.8	+ 8.3	+ 6.4	—	+ 5.4	+ 7.8	+ 18.1	— 1.6	+ 7.5	

*) Az 1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

II. A forgalom munkaegységekben. *)

Időszak		Összes postai szerveknél:									
		Posta		Távíró		Távbeszélő		Rádió		Összes	
		munkaegységek száma									
		ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	%-ban	ezrekben	
Az 1930. évben		285.032	62.4	39.086	8.6	122.558	26.8	9.844	2.2	456.520	
Az 1931. évben		242.007	59.9	32.449	8.0	118.819	29.4	10.728	2.7	404.003	
Az 1932. évben		206.558	58.3	25.695	7.2	111.512	31.4	11.074	3.1	354.839	
Az 1933. évben		198.445	58.2	23.550	6.9	108.373	31.8	10.686	3.1	341.054	
Az 1934. évben		202.268	57.8	23.268	6.6	113.602	32.4	11.237	3.2	350.375	
Az 1935. évben		206.848	56.2	23.793	6.5	125.778	34.2	11.671	3.1	368.090	
Az 1936. évben		217.840	56.2	25.149	6.5	132.740	34.2	12.055	3.1	387.784	
1936.	III.	16.526	55.0	1.833	6.2	10.358	34.8	1.012	3.4	29.729	
	IV.	17.242	55.9	1.781	5.8	10.792	35.0	1.011	3.3	30.826	
	V.	17.635	55.2	2.059	6.4	11.243	35.2	1.008	3.2	31.945	
	VI.	16.128	52.8	2.189	7.2	11.219	36.7	1.001	3.3	30.537	
	VII.	18.023	55.0	2.410	7.4	11.361	34.6	994	3.0	32.788	
	VIII.	17.408	55.0	2.563	8.1	10.684	33.8	993	3.1	31.648	
	IX.	18.601	56.4	2.367	7.2	10.991	33.4	993	3.0	32.952	
	X.	21.184	58.3	2.394	6.6	11.792	32.4	1.000	2.7	36.370	
	XI.	18.349	55.1	2.044	6.1	11.902	35.7	1.012	3.1	33.307	
	XII.	22.481	60.9	2.124	5.7	11.281	30.6	1.022	2.8	36.908	
	1937.	I.	17.397	55.3	1.911	6.1	11.110	35.3	1.039	3.3	31.457
		II.	17.140	54.6	1.791	5.7	11.431	36.4	1.048	3.3	31.410
1936. III.—1937. II. összesen:		218.114	55.9	25.466	6.5	134.164	34.4	12.133	3.2	389.877	
1937.	III.	18.725	57.1	2.100	6.4	10.904	33.3	1.053	3.2	32.782	
	IV.	17.852	54.8	2.032	6.3	11.641	35.7	1.054	3.2	32.579	
	V.	17.776	53.2	2.355	7.1	12.187	36.6	1.054	3.1	33.372	
	VI.	18.538	54.2	2.412	7.0	12.224	35.7	1.047	3.1	34.221	
	VII.	19.707	55.8	2.618	7.4	11.935	33.8	1.042	3.0	35.302	
	VIII.	17.927	53.7	2.818	8.5	11.586	34.7	1.040	3.1	33.371	
	IX.	19.307	55.4	2.525	7.2	11.996	34.4	1.042	3.0	34.870	
	X.	21.535	56.9	2.509	6.6	12.763	33.7	1.049	2.8	37.856	
	XI.	19.708	55.1	2.242	6.2	12.764	35.7	1.061	3.0	35.775	
	XII.	23.443	60.0	2.289	5.8	12.339	31.5	1.073	2.7	39.144	
	1938.	I.	18.525	54.3	2.022	5.9	12.489	36.6	1.089	3.2	34.125
		II.	17.844	54.2	1.898	5.8	12.111	36.7	1.098	3.3	32.951
1937. III.—1938. II. összesen:		230.887	55.5	27.820	6.7	144.939	34.8	12.702	3.0	416.348	
1937. I.—II.		34.537	55.9	3.702	5.9	22.541	35.9	2.087	3.3	62.867	
1938. I.—II.		36.369	54.2	3.920	5.8	24.600	36.7	2.187	3.3	67.076	
Összehasonlítások	1938. II. havában 1937. II. havához képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 704	— + 107	— + 680	— + 50	— + 1.541				
		%-ban	+ 4.1	— + 6.0	— + 5.9	— + 4.8	— + 4.9				
	1937. III.—1938. II. időszakban 1936. III.—1937. II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 12.773	— + 2.354	— + 10.775	— + 569	— + 26.471				
		%-ban	+ 5.9	— + 9.2	— + 8.0	— + 4.7	— + 6.8				
	1938. I.—II. időszakban 1937. I.—II. időszakhoz képest több (+) kevesebb (-)	szám- szerűleg	+ 1.832	— + 218	— + 2.059	— + 100	— + 4.209				
		%-ban	+ 5.3	— + 5.9	— + 9.1	— + 4.8	— + 6.7				

1937. és 1938. évi adatok ideiglenesek.

Nagyobb mérvű forgalomemelkedés csak a postatakarékbetétek és betétvisszafizetések darabszámában és összegében mutatkozik. Az emelkedés 17·6, 16·5, illetőleg 23·1 és 26·3%. Tapasztalat szerint a visszafizetések százalékos emelkedése februárban magasabb, mint a betéteké. Bár az okot még nem sikerült felderíteni, úgy lát-szik, hogy ez a körülmény a január havi nagyobb betételhelyezésekkel áll összefüggésben.

A feladott és kézbesített táviratok darabszáma szintén jelentősen, 6·7, illetőleg 5·9%-kal emelkedett. Említésre méltó, hogy ez az emelkedés az 1937. évben az 1936. évhez képest viszonyított élénkület (3·8, illetőleg 2·2%) is jelentősen meghaladta.

A távbeszélőforgalom erőteljes emelkedése ebben a hónapban is folytatódott ugyan, a forgalom azonban nem alakult egyöntetűen. Míg ugyanis az állomásszaporulat 9·3%-ot ért el, és a távolsági forgalom 12·3, illetőleg 12·4%-kal emelkedett, addig a helyi beszélgetési forgalom csak 3·1%-kal élénkült. A távbeszélőállomások szaporulata viszonylag a budapesti egységes távbeszélő hálózatban volt a legerősebb (10·9%), de figyelembe kell venni azt is, hogy az állomások száma az egységes hálózatnak 1937. évi július hónapban történt kiterjesztése következtében is emelkedett. A múlt év februárjához képest jelentkező állomás többletnek egy része tehát nem tényleges szaporulatra esik, hanem az egységes hálózat kibővítésének a következménye. A nagyobb állomás szaporulattal ellentétben, a helyi forgalom emelkedése éppen a budapesti egységes távbeszélő hálózatban a legkisebb, mindössze 1·9%, míg a vidéki hálózatok helyi beszélgetési forgalma 14·0%-kal emelkedett. A vidéki távbeszélő forgalom nagyobb mérvű emelkedését mutatják a kezdeményezett és az érkezett távolsági beszélgetések is.

A rádióelőfizetők száma az előző év február hónapjával szemben 18.087 engedéllyel, vagyis 4·8%-kal, a f. évi január hónaphoz viszonyítva pedig 3.195-tel, tehát 0·8%-kal emelkedett. A 392.251 előfizetőt felölelő létszám az engedélyesek eddigi nyilvántartott legmagasabb számát képviseli. Figyelemre méltó, hogy a január hónappal szemben mutatkozó szaporulat a múlt év februárjában megállapított 2.916 előfizetőt kitevő szaporulatot is meghaladta. A szaporulat üteme az előző évek forgalomalakulásához hasonlóan már erősen csökkent. Az egyes igazgatósági kerületeket tekintve, a legjelentősebb százalékos emelkedést ebben a hónapban is a szegedi igazgatósági kerület érte el (1·1%), ezt követi a debreceni, pécsi és soproni igazgatósági kerület egyformán 0·9%-os emelke-

déssel, míg a budapesti igazgatósági kerület rádióelőfizetőinek szaporulata mindössze 0·7%-os volt.

2. A forgalom munkaegységekben.

A posta különböző üzletágainak forgalmát munkaegységekben is kifejezi, mint-hogy az összeforgalom általános és áttekinthető kifejezésére a darabszámok egyszerű összegezése útján nyert összdarabszám erre nem alkalmas. Ebben a darabszámban ugyanis az egyes üzletágak különböző természetű küldeményei és szolgáltatásai, másrészt darabszámok és összegek vegyesen szerepelnek. A különböző természetű szolgáltatások összehadhatása végett ezeket először közös nevezőre kellett hozni. Ez oly módon történt, hogy minden egyes szolgáltatást, — a munka minőségének, mennyiségének és az elvégzés időtartamának figyelembevételével értékeltünk. Az értékelés mérőeszköze a munkaegység. A közös nevezőre, a munkaegységre hozott szolgáltatások egyszerűbb összehadása-nak végösszege fejezi ki az egyes üzletágak munkaegységekben elért forgalmát.

A munkaegységek tehát már alkalmasak az általános posta-, táviró-, távbeszélő és rádió forgalom mérésére és összehasonlítására, de természetesen csak akkor, ha az összehasonlítási időben végzett munkák értékelése egyforma alapon történik. A kö-zölt táblázatok adatai az egyenlő értéke-lés alapján megállapított munkaegységek számát tüntetik fel és így a forgalom alakulásának megítélésére alkalmasak. Megjegyezzük azonban, hogy ezek az adatok a személyzet által tényleg feldolgozott munkaegységek számával nem azonosak.

A munkaegységekben kifejezett forgalom az 1937. év február hónapjához viszonyítva 4·9%-kal emelkedett. Legjelentősebb a táviró és a távbeszélő üzletág forgalmának emelkedése (6·0, illetőleg 5·9%), ezt követi a rádió üzletág 4·8%-os emelkedés-sel, míg a postai üzletág forgalma 4·1%-kal emelkedett. Az utolsó 10 évben a f. évi februári forgalmat csak az 1929. és az 1930. évi februári forgalom haladta meg. Összehasonlításul szolgáljanak a következő adatok:

1929. február	33·9	millió munkaegység,
1930. „	36·4	„ „
1931. „	31·9	„ „
1932. „	28·9	„ „
1933. „	26·7	„ „
1934. „	26·9	„ „
1935. „	27·7	„ „
1936. „	30·9	„ „
1937. „	31·4	„ „
1938. „	33·0	„ „

A munkaegységek számát kincstári hivatalok és postamesteri hivatalok szerinti részletezéssel feltüntető táblázat adatai szerint a postamesteri hivataloknál a rádió munkaegységek száma 1.6%-kal csökkent. Ismételtén megjegyezzük, hogy ez a csökkenés kizárólag annak a következménye, hogy a Kispest 1. sz. postahivatal forgalma és így a rádió munkaegységek is, 1937.

december óta a kincstári postahivatalok forgalma között szerepel. Egyébként a rádióelőfizetők száma és így a rádiómunkaegységek is, a postamesteri hivataloknál szintén emelkedett. A Kispest 1. sz. postahivatal kincstárosításának a következménye az is, hogy a kincstári postahivatalok rádiómunkaegységei nagyobb mértékben (82 százalékkal) emelkedtek.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Revue étrangère.

POSTA.

Anglia.

Az angol posta, amely teljesen kereskedelmi szellemben kíván működni, újabban „postai képviselő” elnevezéssel új állást létesített. A postai képviselő hasonlóan a kereskedelmi cégek képviselőihez, időnként felekeresi a posta nagy üzletfeleit (a nagy cégeket és gyárakat) és érdeklődik az ügyfél kívánságai, panaszai iránt, tanácsokkal, útbaigazításokkal szolgál. A képviselő által a posta közvetlen kapcsolatot teremt a legnagyobb fogyasztójával, a nagyiparral és kereskedelemmel. Amikor a képviselő a kereskedőket és gyárosokat először kereste fel, a bemutatkozáskor igen gyakran azt a csodálkozó kijelentést hallotta: „De hiszen én nem adtam be semmi féle panaszt”. Amikor azonban a képviselő a látogatásának célját elmondta, örömmel üdvözölték. Bár a legtöbb nagy cég postasztyánán a postát és annak összes üzletágait legtöbbször igen jól ismerték, mégis ilyen helyeken is örömmel fogadták a posta képviselőjét. E látogatások alkalmával sok olyan problémáról, nehézségről hallott a képviselő, amelyről egyébként a posta egyáltalában nem vagy pedig csak nehezen szerezhetett volna tudomást. Tudomást szerzett a különböző üzletágak előnyös és hátrányos oldalairól. Neki mondták el, hogy a gyűjtések és a kézbesítések ideje és száma megfelelő-e. Ő ad tanácsot nyomtatványkérdésekben, a postacsomagok csomagolása, az értéknylvánítás, vám és egyéb kérdésekben. Kevésbé ismert, vagy eléggé ki nem használt üzletágak népszerűsítése is az ő dolga. Igen hasznos volt a képviselő tevékenysége a korai postára való adás érdekében indított reklámhadjáratban. Ma már sikerült elérni, hogy az esti munka csúspontja az irányítóhivataloknál egy órával előbbre helyeződött. Sok cég pedig már a déli órákban is ad fel küldeményeket, amikor azokat kényelmesen fel lehet dolgozni.

A közönség megértését a posta munkájával szemben, a posta azáltal is igyekszik kivívni, hogy lehetővé teszi a közönségnek, hogy saját szemével győződjék meg a posta nehézségeiről. A posta képviselője megragad minden alkalmat arra, hogy a közönség részére látogatásokat lehetővé tegyen. Különösen a legnagyobb forgalom idejében igyekszik a posta munkáját bemutatni. E rövid leírásból látni lehet, hogy a posta képviselőjének lenni egyáltalában nem könnyű feladat, de a problémákon és nehézségeken kívül, igen sok érdekes és kellemes tapasztalatban is van része. (Post Office Magazine.)

Németország.

Légiposta. Németországban a nyári időszak alatt összesen 108 légipostai vonalon közlekedtek. Az 1937/38. téli időszak alatt ez a szám 72-re csökkent. A vonalak hossza télen 46.000 km volt. Sok tekintetben fejlesztették a légiforgalmat. A legfontosabb ezek közül talán az volt, hogy az egész téli időszak alatt fenntartották a kizárólag postai szállításra berendezett éjjeli járatokat (a Frankfurt a/M.—Stuttgart vonal kivételével). A délamerikai légijárat indulási légiállomását Stuttgartból Frankfurt a/M-ba tették át. Innen most már hetenként egyszer indulnak a gépek Délamerikába. A Graf Zeppelin és a Hindenburg légihajók az 1936. év folyamán összesen tizenháromszor tették meg a repülőgépek helyett a délamerikai utat. Azonkívül még nyolcszor külön is átrepültek az oceanát. A légipostai forgalom óriási arányú emelkedésére jellemzők az alábbi adatok:

A szállított levelek	csomagok	ujságok	s z á m a		
1920-ban	2.237	72	3.421		
1925-ben	14.949	21.551	124.258		
1930-ban	57.715	137.453	295.832		
1936-ban	581.712	163.135	464.478		

(Bull. d'Inf. et de Doc.) Dr. Takács.

TAVIRO

Cseh-Szlovákország.

Előfizetői távgépírószolgálat. A Dániában, Németországban, Nagy-Britanniában, Németalföldön és Svájcban már régebben rendszeresített előfizetői távgépíró szolgálatot az 1938. esztendő folyamán Cseh-Szlovákország is tervbe vette, még pedig mind a belföldi, mind a nemzetközi forgalomban. A távolsági forgalomban a díjszabás olcsóbb lesz, mint az ugyanabban a viszonylatban alkalmazott távbeszélő díjtételek. Az előfizetői távgépíró szolgálat kapcsoló központjait Prágában és Brünnben rendezik be. A távgépíró szolgálat előfizetői között az összeköttetéseket, a terv szerint, a belföldi forgalomban automatikusan, a nemzetközi forgalomban pedig kézi kapcsolással fogják létesíteni. (Post-nachrichten 1938:2.)

Egyesült Államok.

A szinképelemzés görbéinek képtávíró útján történő továbbítása. Tudvalevő, hogy valamely szín különböző árnyalatainak pontos meghatározása, magának a színárnyalatnak demonstrálása nélkül, rendkívül nehéz; nem kevésbé nehéz két olyan színárnyalatnak tudományos pontossággal történő meghatározása, amely színárnyalatokat egyébként az emberi szem nem tud egymástól megkülönböztetni. A newyorki „Színek Sokszorosítását Vizsgáló Nemzetközi Társaság” (Compagnie internationale des couleurs pour l'impression) laboratóriumaiban oly főt-elektromos szinképelemző készülékkel rendelkezik, amely mindazokat a színárnyalatokat ki tudja mutatni, amelyek között az emberi szem különbséget tenni nem tud. Ez a készülék, amelyet a massachusettsi technológiai intézet egyik tagja készített, a különböző színek két milliónál több árnyalatát tünteti fel s valamely színárnyalat értékét egy görbével fejezi ki. Minthogy minden színárnyalatnak egy külön görbe felel meg, két görbe csak abban az esetben lehet azonos, ha az általuk kifejezett színárnyalatok is teljesen azonosak. Ha tehát két színárnyalatot akarnak összehasonlítani, csupán az azoknak megfelelő két görbét kell felrajzolni s a különbséget kétséget kizáró módon, azonnal meg lehet állapítani. E görbék tehát a színárnyalatok pontos tudományos meghatározását teszik lehetővé.

A Western Union távirótársaság képtávíró szolgálatát, amely a New York—Chicago és New York—Buffalo viszonylatban működik, tudvalevően grafikonok, ábrák, rajzok és természetesen görbék továbbítására is fel lehet használni. Ma már

tehát semmi akadálya nincs annak, hogy ezen az úton, egyik városból a másikba, valamely szöveget, papíráru, általában bármilyen színes tárgy színárnyalatát közölni lehessen, anélkül, hogy magát az árumintát kellene postán elküldeni. Ime, a képtávírószolgálatnak egy új kereskedelmi felhasználása. (Bulletin d'Informations 1938:1.)

Képtávíró útján továbbított ujság. Az amerikai Egyesült Államok egyik legújabb érdekessége a képtávíró útján továbbított ujság. Az ezen a téren hosszabb idő óta folytatott kísérletek ma már annak gyakorlati alkalmazásához jutottak el. A tervek szerint egyelőre négy adóállomás fog naponta egy három-öt hasábos, vezércikket és híreket tartalmazó ujságot képtávíró útján továbbítani. Az érdekelt szakkörök véleménye szerint a képtávíró útján továbbított ujság elsősorban a messzefekvő helységek és farmok lakóit fogja érdekelni, akik a vendékszülékek által automatikusan felvett ujság híreit tetszésszerűnti időpontban olvashatják el. A továbbított híryanag megrögzítése futószalagon történik, úgy, hogy az egyes lap példányokat szétvágni és összefűzni lehet. (Funk 1938 : 6.)

Németország.

A német képtávíró 10 esztendeje. 1937. december elsején volt a német képtávíró szolgálat megteremtésének tizedik évfordulója. A kezdet kezdetén képeket távirati úton csak Berlin és Bécs között továbbítottak, a szolgálatot azután lépésről-lépésre újabb és újabb viszonylatokra terjesztették ki. Így alakult ki végül Németország és a külföldi államok között egy olyan hálózat, amely ma már magába foglalja Európa északi, nyugati és déli államait. Kelet-Európában pedig egészen Lengyelországig ér el. Képtávíró összeköttetés áll fenn ezenkívül egyrészlől Berlin, másrészlől Argentína, Németalföldi-India, Sziám és az észak-amerikai Egyesült Államok között; amely összeköttetések lehetővé teszik, hogy az azokat igénybevevő felek a tengerentúli országokba rajzokat, okmányokat és mindenféle képeket továbbíthassanak s ily módon a közönséges postai úttal szemben tekintélyes időnyereséget érjenek el. A német képtávíró hálózatnak jelenleg hét adóállomása van: Berlin, Breslau, Frankfurt a/M, Hamburg, Köln, Königsberg és München. A bremerhaveni és cuxhaveni adóállomás szerelése folyamatban van. A német birodalmi posta ezenkívül számos mozgó adóállomással rendelkezik, amelyeket

nagy sportesemények, politikai gyűlések, vásárok, kongresszusok, stb. alkalmával, a szükséghez képest bárhol azonnal üzembe lehet helyezni. Ugyancsak több ilyen adóállomást szereltek fel abban a mozgó táviróhivatalban, amelyet az elmúlt esztendő folyamán építettek.

A képtávíró technikai fejlődése nagy lépésekkel halad tovább és ma már ezen az úton a továbbított képek teljesen hű reprodukciója érhető el. (Bulletin d'Information, 1938:1.)

TÁVBESZÉLŐ.

Anglia.

A helyközi távbeszélő forgalom fejlődése Angliában. M. I. H. Brebner, az angol posta információs szolgálatának főnöke, a londoni Kings's College-ben az angol helyközi távbeszélőforgalom fejlődéséről a következőkben számolt be:

A helyközi távbeszélőforgalom lebonyolításának meggyorsítása céljából új berendezések felszerelését tervezik. Az ezekkel folytatott kísérletek kielégítő eredménnyel végződtek. A berendezések, amelyeknek üzembehelyezése 1940 végével befejezést nyer, a helyközi kezelőnek lehetővé teszi, hogy egy, az automatikus helyi forgalomban használt számtárcsához hasonló számtárca útján az egyes városok előfizetőivel közvetlenül létesíthessenek összeköttetést.

A távbeszélőforgalom egyébként Nagy-Britanniában a múlt év végén két milliárdos beszélgetési számot ért el, amelyből 99 millió esik a távolsági távbeszélő forgalomra. Ez utóbbi beszélgetési szám az előző esztendővel szemben 11 milliós szaporulatnak felel meg. Az egy shillinges egységes éjszakai díjszabás alapján este 7 és reggel 10 óra között lebonyolított beszélgetések száma több, mint 30.000 volt; az előző évi 26.000 beszélgetéssel szemben.

Az angol posta, forgalomfejlesztő tervei során, a legközelebbi évek folyamán Anglia és Skócia között 12 új vivőfrekvenciás kábelet fog üzembe helyezni úgy, hogy a Skóciával való forgalomban, via Carlisle és Newcastle 1000 új távbeszélő áramkör felett fog rendelkezni.

Az elmúlt 12 hónap folyamán a nagy újságvállalatok és hírlapügynökségek külön távbeszélő áramköreik és táviróvezetékeik bérleti díjai fejében, az angol postának 153.000 fontot fizettek ki. (Bulletin d'Information 1938:1.)

A londoni „beszélő óra” sikere. A londoni „beszélő óra” üzembehelyezése óta körülbelül 20.000.000 esetben felelt a távbeszélő előfizetők által hozzá intézett hí-

vásokra s bevételei eddig 85.000 fontot tettek ki. Az elért eredményeken felbuzdulva az angol posta egyelőre Manchesterben, Edinburghban és Glasgowban, később pedig a többi fontosabb vidéki városban tervezi a „beszélő óra” szolgálatának rendszeresítését. (Bulletin d'Informations 1938:1.)

Dr. Kende Félix.

Belgium.

1937. év november 1-től teljesen új távbeszélő díjszabást léptettek életbe. Az új díjszabás nemcsak jelentősen olcsóbb az eddiginél, hanem egyszerűbb is.

Belgium helyi hálózatai 1937. november 1-ig 4 csoportba voltak besorolva. Az évi alapdíj az

1-ső csoportban: 300 előfizetőig megszakítás nélküli szolgálatú központnál 415 frank*), teljes nappali szolgálatnál 375 frank;

2-ik csoportban: 301—1000 előfizetőig 450 frank;

3-ik csoportban: 1001—10.000 előfizetőig 525 frank;

4-ik csoportban: 10.000 előfizetőn felüli hálózatban 600 frank.

Ezek az alapdíjakon kívül a vezeték hossza szerint változó pótdíjat is kellett fizetni. A pótdíjat a távbeszélő központ körül vont 3 km-es körön kívül eső vonalhosszak után fizették, 250 méterenként 30 frankot. Kivételek voltak ez alól Brüsszel, Antwerpen, Lüttich, Gent, Charleroi és Verviers, amely helyeken ezt a pótdíjat csak a távbeszélő központ körül vont 6 km-es körön kívül eső vonalak után kellett fizetni. A pótdíj legmagasabb összege 400 frank volt. E díjak ellenében az előfizetők 400, 500, 600, illetőleg 700 ingyenes beszélgetést folytathattak a szerint, hogy az 1, 2, 3, vagy 4-ik csoportba sorolt hálózatba tartoztak. A távbeszélő előfizetők közül számosan nem használták ki ezeket az ingyenes beszélgetési lehetőségeket. Az egyik ellenőrzés alkalmával kiderült, hogy valóban 22 millió helyi beszélgetést nem beszéltek, ami 8,759.000 franknak felelt meg.

E díjak helyett 1937 év november 1-től kezdődő érvénnyel egész Belgiumra érvényes egységes díjszabást rendszeresítettek. Az évi alapdíj most már az egész országban 320 frank; ehhez jön még beszélgetésenként 40 cts.

Ezzel megszűnt a helyi hálózatoknak csoportokba való sorolása, a vezeték hossz szerinti pótdíj és az ingyenes beszélgetés.

Helyi beszélgetések mindazok, amelyeket a hálózat középpontjától számított 10

*) 100 frank = 17.57 P.

km-es körzeten belüli állomások egymással folytatnak.

A helyi beszélgetések övén túl a beszélgetési díjak 1937 november 1-éig a következőképp alakultak:

	nappal 8—19 óráig:	éjjel 19—8 óráig:
10—20 km.	0.80 frank	0.80 frank
20—30 „	1.20 „	1.20 „
30—40 „	2.— „	2.— „
40—50 „	3.50 „	2.50 „
50—70 „	5.— „	4.— „
70 km-en felül	6.— „	5.— „

1937. november 1-től pedig a következő díjakat szedik:

20 km-ig	0.80 frank	0.80 frank
20—35 km.	1.20 „	1.20 „
35—50 „	3.— „	1.80 „
50 km-en felül	5.— „	3.— „

Ehhez tartozik még az is, hogy a díjváltozást megelőző időben a 3 percnél hosszabb beszélgetéseknél a 4-ik perctől a díj kétszeresét számították, kivéve az 50 km-nél nagyobb távolságra szóló beszélgetéseket, amikor is minden további percert a beszélgetési díj egyharmadát kellett fizetni. 1937. november 1-től az egyharmad díjrészszeresítés már a 35 km-es távolságtól kezdődik, ami ugyancsak az előfizetők érdekeit szolgálja.

A belga igazgatás az új szabályozás révén a távbeszélő forgalom további előnyös fejlődését reméli. (T. P. 1938:1.)

Egyesült Államok.

Távbeszélőn történő bevásárlás és üzleti megrendelés Németalföldön, a skandináv országokban és Kanadában és leginkább az Egyesült Államokban igen elterjedt szokás. Ennek megfelelően ezekben az országokban az üzletházak ezzel kapcsolatos felkészültsége is nagyon kifejlődött. Sok cég a házi távbeszélő központon kívül, a megrendelések felvételére külön távbeszélő központot rendezett be.

Newyorkban a Wannemaker áruház „personal service” már 1928 évben 72 munkahellyel, 2 ellenőri asztallal és 40 fővonallal rendelkezett. A fenti munkahelyekre a házi vonalakon kívül a házi központ 65 fővonala is be van kapcsolva, hogy a tévesen a háziközpontra keresztül beérkező megrendelési hívásokat is a leg-rövidebb úton irányíthassák a „personal service”-hez.

Az egyik torontói cég már eleve három főcsoportra osztja a megrendelési felhívásokat olyan módon, hogy három különböző hívószámot használ. A három osz-

tályban 131 áramkör kiszolgálására 142 távbeszélő eladó van beosztva. Ugyanez a cég négy szomszéd városban üzlethelyiség nélküli távbeszélő megrendelő irodákat állított fel, hogy onnan a megrendeléseket a főüzletbe irányítsák s így megtakarítják üzletfeleik részére a távbeszélő díjakat. A cég távbeszélő megrendelő osztálya „Telephone order department” naponta 26.000 megrendelést intéz el. (T. M. 1938:1.) Dr. Teesz Frigyes.

A vasutak távközlési szolgálata. A vasúti szolgálatban, a vonatok gyorsaságának növelésénél néhány éve elért eredményekkel párhuzamosan, az elektromos távközlési szolgálat mind nagyobb és nagyobb jelentőségre tett szert. A vasúttársaságok, elektromos összeköttetések céljaira a táviró- és távbeszélő magántársaságok berendezéseire hasonló, de céljaiknak megfelelően átalakított berendezéseket használnak. E berendezések Morse- és távnyomó rendszerű helyközi táviróvezetékekből, Morse- és távnyomó-rendszerű „vasúti körzeti” vezetékekből, „vasúti körzeti” távbeszélő áramkörökből s az általános hálózat előfizetőivel történő összeköttetéseket biztosító helyi és helyközi távbeszélő áramkörökből állanak. A különleges vasúti kocsik irányítására, a szerelvények összeállítására és egyéb hasonló természetű ügyekre vonatkozó rendelkezéseket, — amelyeknél fontos, hogy a kiadott rendelkezésnek nyoma maradjon — táviró útján, Morse vagy távnyomó-rendszerű készülékeken továbbítják. A vonatokon történő helyfoglalásokra vonatkozó közlemények és egyéb, a közönségnek adott felvilágosítások továbbítása távbeszélő útján történik.

A különleges vasúti kocsik irányítására vonatkozó rendelkezések továbbítása a táviró útján lebonyolított forgalom tekintélyes részét képviseli. Az alábbi példa azt szemlélteti, hogy e rendelkezéseknek táviró útján történő továbbítása miért van szükség. Egy vagon gyümölcsöt továbbítanak „Imperial Valley” vasútállomásról. A feladó a kocsirakományt chicagoi ügynökének címezi, ez azonban nem jelenti azt, hogy Chicago a küldemény végleges rendeltetési helye. A feladó ugyanis, mialatt a szállítmány már útban van, az Egyesült-Államok középső, vagy középponyugati városából időközben esetleg kedvezőbb árajánlatokat kaphat, aminek következtében az eredetileg Chicagoba irányított árut a vasúttársaságnak adandó rendelkezéssel egy másik városba irányíthatja. Az elmondottak alapján meg lehet érteni, hogy az ilyen rendelkezéseknek gyors és hibátlan továbbításához milyen fontos érdekek fűződnek.

A távbeszélő a vasúti üzemből napról-napra fontosabb szerepet tölt be. Azokat az ügyeket, amelyeknek elintézéséhez azelőtt több távirat váltására volt szükség, ma már egy párperces távolsági beszélgetéssel lehet rendezni. A távbeszélő ugyancsak lehetővé teszi azt is, hogy a vasúti helyfoglalások pillanatok alatt történjenek. Ez a gyorsaság azután a vasutat igénybevevő közönséget a legkedvezőbb véleményre hangolja a vasúttársasággal szemben. Felbecsülhetetlen előnyt jelent a telefon a vasútigazgatás központi szolgálatának, amelynek az a feladata, hogy a hozzáforduló feleknek megfelelő felvilágosítással szolgáljon a különleges vasúti kocsik helyzetéről és megérkezéséről.

A vasutak táviró berendezései Morse-rendszerű és távnyomó készülékekből állnak. Az olyan forgalom céljaira, amelynél a táviratok száma a napi 300 darabot nem haladja meg, a leggazdaságosabb a Morse-rendszerű táviróvezetékek használata. E darabszámon felül, már a távnyomókészülékek alkalmazása az előnyösebb. A forgalom nagysága és természete szerint, a közleményeket vagy közvetlenül vagy pedig lyukasztott szalag útján továbbítják. A lyukasztott szalag útján történő továbbítás sokkal gyorsabb s ennek következtében nagyobb forgalom lebonyolítására inkább megfelel. Egy távnyomókészülék gyakorlati teljesítménye jelenleg percenként 60 szó, ezzel szemben egy gyakorlott kezelő 80—90 szót tud a szalagon kilyukasztani. Ha valamely távnyomó rendszerű vezetéken érkezett nagytömegű táviratot egy másik távnyomó rendszerű vezetékre kell áttáviratozni, az ú. n. „reperforátor“-t alkalmazzák. Ez a berendezés az első vezeték vevőkészülékén működik s általa az érkezett táviratokról készített perforált szalagot azonnal a második vezeték adógépjébe teszik, amely azután a táviratokat idővesztés nélkül továbbítja. A távnyomó-rendszerű vezetékek legnagyobb része duplex-üzemű.

A vasúttársaságok a szimultán berendezéseket csak rövid ideje alkalmazzák, üzemből tartanak azonkívül vívőfrekvenciás berendezéseket is, amelyek alkalmazása rendkívül nagy megtakarításokra nyújt lehetőséget.

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy a távnyomó-rendszerű berendezések és a nagytávolságú távbeszélő napról-napra fontosabb szerepet játszanak a vasúti üzemek táviró- és távbeszélő szolgálatában. (Bulletin d'Informations, 1938 : 1).

Norvégia.

A norvég állam az összes magánkézben levő távbeszélő központokat saját kezelésébe veszi át. Norvégiában körülbelül 250

távbeszélő központ működik magánkézben. A norvég képviselőház a táviróminiszter javaslatára most elhatározta, hogy ezeket a távbeszélő központokat állami kezelésbe veszi át. E központok közül igen sok az átvételre maga kérte fel az államot. A magánkézben levő távbeszélő központok megváltása a norvég államnak az első esztendőben 1.000.000 korona kiadást jelent. (Postnachrichten, 1938:2.)

*

Az „olcsó beszélgetési idő“ a norvég távbeszélő szolgálatban. A norvég táviróminiszter, az általános áremelkedésekre való tekintettel, a táviró- és távbeszélő díjak felemelését helyezte kilátásba. A díjmélessel szemben a távbeszélő szolgálatban az ú. n. „Olcsó beszélgetési idő“-t egy órával meg fogják hosszabbítani. Ez a beszélgetési időszak eddig 17 órától 22 óráig tartott, ezután 16 órától 22 óráig tart.

A táviróminiszter számol azzal, hogy az „olcsó beszélgetési idő“ meghosszabbítása az első évben 100.000 korona bevételkiesést jelent. Véleménye szerint azonban, a meghosszabbított „olcsó beszélgetési idő“ később a távbeszélőforgalom jelentékeny emelkedését fogja előfordítani, amely azután ezt a bevételkiesést eltünteti. (Postnachrichten, 1938:2.)

RADÍÓ.

Cseh-Szlovákország.

A rádióelőfizetők száma Németországban, Anglián, Franciaországban, Oroszországban és Svédországban kívül most már Cseh Szlovákországban is meghaladta az egymilliót s ez a szám állandóan növekszik. A cseh-szlovákországi műsorszórási rádióknak jelenleg 7 középhullámon dolgozó adóállomása van, 230 kw összteljesítménnyel, 1 rövidhullámú adóállomásának energiája pedig 30 kw.

A cseh-szlovák igazgatás tervbevette, hogy az 1938. esztendő folyamán Brünnben és Ungváron is állít fel adóállomást s ezenkívül Dél- és Kelet-Csehországban 249 méteres közös hullámon dolgozó szinkronizált adóállomásokat szándékozik felállítani. E nagyarányú tervet kiegészíti egy nagy energiájú rövidhullámú adó felszerelése, amely a tengerentúli külföld részére fog műsorokat sugározni. Előkészületben van továbbá a rádióműsorelosztó szolgálat (rádióközvetítés távbeszélő áramkörön) rendszeresítése is, minthogy e szolgálat Belgiumban, Németországban, Németalföldön, Svájcban és néhány más országban már nagy közkedveltségnek örvend. (Postnachrichten 1938 : 2).

Dr. Kende Félix.

Egyesült Államok.

Amerikában a rádióreklám különösen költséges. Így pld. a „Columbia“ rádiótársaság állomás hálózatán egy óráig tartó reklámadás díja 510.000 francia frank*), az N. B. C. társaság állomáshálózatain pedig 700.000 francia franknak megfelelő összeg. (P. R. 566.)

Dr. Teész Frigyes.

*) 1000 francia frank = 162·20 P.

Franciaország.

Úszó meteorológiai állomás. Az Európa és az Egyesült Államok közötti légiszolgálatnak a jövőben egy új, biztonsági szerv fog rendelkezésére állani: az úszó meteorológiai állomás. Az „Air France Transatlantique“ társaság a „Compagnie Générale Transatlantique“ hajózási vállalatától a közelmúltban kibérelte a „Carimare“ gőzhajót, amelyet a legmodernebb meteorológiai és rádiótávíró-berendezésekkel szereltetett fel. Ez a hajó, amelynek fedélzetén meteorológusokból és rádióműszaki szakemberekből álló válogatott személyzet teljesít szolgálatot, nemrég futott ki Le Havre kikötőjéből, hogy első ízben szelje keresztül az Atlanti Óceánt és hogy a hajózási útvonalakon kívül eső tengerrészekről meteorológiai térképfelvételeket készítsen. Ezek a térképek a tranzatlanti légiforgalom biztonsága szempontjából nélkülözhetetlenek.

A „Carimare“ gőzhajónak, rádióállomásán kívül egy olyan készüléke is van, amely a légnyomás és hőmérséklet igen nagy magasságokban (15—20.000 m) történő meghatározását teszi lehetővé. A készülékhez hidrogénnel töltött, két és fél méter átmérőjű légkörkutató ballonok tartoznak. A léggömbök hőmérővel, légsúlymérővel, valamint egy kis rádióadóállomással vannak felszerelve, amely a „Carimare“ fedélzeti állomásának automatikusan továbbítja a különböző magasságokban uralkodó hőmérsékletre és légnyomásra vonatkozó adatokat.

A „Carimare“ által készített meteorológiai térképeket azután kiegészítik azokkal az adatokkal, amelyeket az atlanti óceánon hajózó nagy oceánözösök továbbítanak a párizsi meteorológiai központnak. Ez a

szerv tehát nagy mértékben járul hozzá a tranzatlanti légiszolgálat biztonságához. (Bulletin d'Informations, 1938:1.)

Németország.

Birodalmi hangszóró-oszlopok Németországban. Néhány héttel ezelőtt alakult meg Németországban a „Reichs-Lautsprechersäulen Treuhand GmbH“, amely terveit most hozta nyilvánosságra. A terv szerint a birodalom összes nagyvárosaiban hangszóró oszlopokat, a kisebb helyeken pedig kisebb hangszóró berendezéseket fognak felállítani, amelyek a nemzeti szocialista párt rádióvezetőinek irányítása mellett nemcsak rádióműsorok, hanem politikai természetű közvetítések céljaira is szolgálnak.

A legközelebbi hat esztendő folyamán körülbelül 6.000 ilyen hangszóróoszlopot fognak felállítani. A berendezések külső alakjára a népfelvilágosító és propagandaügyi birodalmi miniszter pályázatot fog kiírni, hogy azok kifogástalan művészeti kiépzése biztosítva legyen.

Az első ilyen hangszóróoszlopot Breslauban tervezik, még pedig a Schweidnitzerstrasse-n, a Vilmos császár emlékművel szemben s az a törekvés, hogy a német torna- és sportünnep napjára az összes hangszóró oszlopokat üzembe lehessen helyezni. Az oszlopok az utcai forgalom középpontjában, a fontosabb utcakereszteződéseknel, a nagyobb tereken fognak állni úgy, hogy fontos politikai közlések esetén az emberek köréje csoportosulhassanak.

A hatoldalú oszlopok magassága körülbelül 5 méter. Az oszlopfőkön minden oldalon egy-egy óra lesz, esténként kivilágított számlappal. Az oszlop törzsét, amely tömör alapzaton nyugszik, mind a hat oldalán üveglapokkal látják el, amelyek propaganda céljaira szolgálnak. Az oszlop minden egyes oldalán az üveglapok felett egy-egy hangszórót helyeznek el. Az üveglapokat a sötétség beálltával megvilágítják. Az elektromos berendezést az oszlop talpazatába szerelik. (Funk 1938 :5).

Dr. Kende Félix.

BÉLYEGHÍREK.

Nouvelles philatéliques.

Az eucharisztikus bélyegek. A folyó év májusában, Budapestten tartandó XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából a m. kir. posta 6, 10, 16, 20, 32, 40 és 50 filléres bélyegeket magában fog-

laló 250.000 bélyegblokkot s ezenkívül a blokkban foglaltakkal azonos kivitelben, de 100 drb-ot tartalmazó rendes lapokban 200.000—200.000 drb 16 és 20 filléres bélyeget fog — valamennyit 100%-os felárral

forgalomba bocsátani.

A blokk kb. 3/4 nagyságban készült fényképét itt közöljük:

A blokk 13·7×15·5 cm méretben, nyolcszín nyomással készül.

Középen az Eucharisztikus Kongresszusra vonatkozó ábrázolással a vörös színű 20 f-es bélyeg van. E fölött a Szent királyt (6 f, zöld), Szent Imre herceget (10 f, narancssárga), Szent László királyt (16 f, szürke), alatta pedig Szent Erzsébetet (32 f, vörösesbarna), Szent Mór püspököt (40 f, feketés kék) és Boldog Margitot (50 f, vöröses ibolya) ábrázoló bélyegek nyertek elhelyezést.

A bélyegeken „XXXIV. Nemzetközi

Eucharisztikus Kongresszus, 1938 — Magyar kir. posta”, az ábrázolt nevét latinul feltüntető felírások s az értékjelzés mellett a felirat feltüntető számok vannak.

A bélyegképek alatt, apró betűkkel, az alkotó, Márton Lajos festőművész neve olvasható.

A 20 f-es bélyeg mellett, két oldalon levő bélyegnagyságú helyen balról „XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus”, — jobbról „Budapest 1938. május 25—29” feliratok, a bélyegek körül, a blokk négy szélével párhuzamosan „XXXIV. Kongressus Eucharisticus Internationalis Budapest 25—29 maii 1938” felirat van fekete színben.

A blokkban foglalt bélyegek mindenké

fogazással, a blokk hátoldala pedig enyvezéssel készül úgy, hogy az egyes bélyegek külön-külön, de az egész blokk is felragaszthatók.

A III. Országos Magyar Bélyegkiállítás bélyegblokkjáról márciusi számunkban emlékeztünk meg.

Most bemutatjuk a blokk fényképét:

Szerkesztői üzenetek.

SZEGED 2. A felvetett kérdésben — t. i., hogy katonai szolgálatból megszakítás nélkül havibéres kiegészítőszolgái minőségben alkalmazott egyének a katonai évek beszámításával egy évi jó szolgálat lejártá előtt a szabályszerű családi pótlékban részesíthetők-e — a m. kir. pénzügyminiszter úr már állást foglalt.

Eszerint, ha valamely szolgálat az illetmények szempontjából nem számítható be, az a családi pótlék szempontjából sem vehető figyelembe. Minthogy pedig olyan szabály nincs, amely a katonai szolgálat figyelembevételét a kiegészítőszolgái illetmények megállapításánál megengedné, ezidő-

Dr. Merza Gyula.

szerint az egy évi jó szolgálat megállapításánál a katonai szolgálat sem jöhet figyelembe.

Mindenesetre célszerű lesz a tűzharcos törvény (1938. évi IV. tc.) végrehajtási utasítását bevárni.

Bár mindig örömmel állunk kartársaink rendelkezésére, mégis helyesebbnek tartanám, ha jövőben az ilyen elvi természetű és esetleg további tárgyalásokat igénylő részletkérdésekben nem lapunk szerkesztőségéhez, hanem a tényállás jelentése mellett szolgálati úton felettes hatóságukhoz fordulnának, amely a szükséges felvilágosítást a saját hatáskörében vagy ha ez szükségesnek mutatkozik, a felsőbb rendelkezés alapján közvetlenül adná meg.

Kiadó: Dr. LÖRINCZY GABOR, m. kir. postatanácsos.

Fővárosi Nyomda Rt., Lovag u. 18. — Felelős v.: Duchon J.